

Kjer
je razum,
je zlahka
tudi
sporazum.

Hrvaški pregovor

Številka 41
Letnik 47
Cena 10,- šil.
(60,- SIT)
petek,
13. oktober 1995

Poštnina plačana
v gotovini

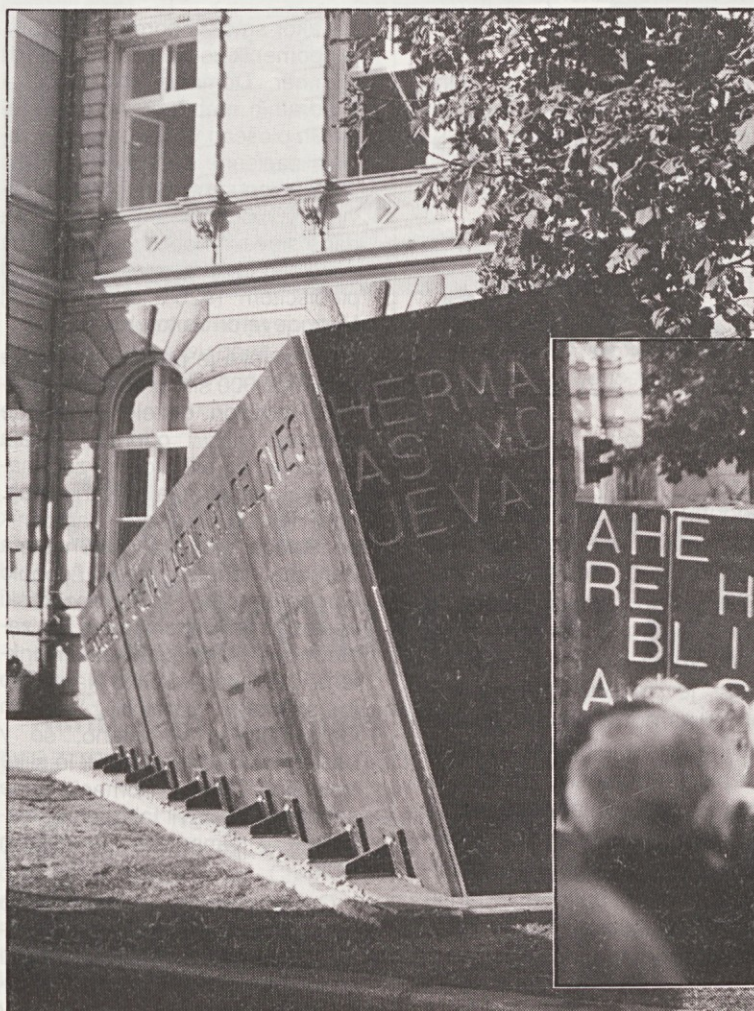
Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

Mesto ravnateljev gimnazij in drugih srednjih šol bodo odslej razpisali po novem modelu, ki naj bi bil po mnenju predsednika deželnega šolskega sveta Glantschniga zelo objektivni in izključuje vsako strankarsko politično odločitev. Odslej bodo pri nastavitvah ravnateljev merodajne le še kompetence kandidata, pri odločitvi pa bo soodločala tudi šolska skupnost. Po tem modelu bodo razpisali tudi mesto ravnateljice Dvojezične trgovske akademije v Celovcu. Odločitev o ravnateljici bodo sprejeli po hearingih februarja 1996.

Olip jasno zavrnil trditev o „vzorni“ manjšinski politiki

Strani 2 / 3

„Kraj srečanja / Stätte der Begegnung“ v Celovcu.

Pred Mohorjevo hišo so preteklo soboto blagoslovili jeklen spomenik, ki opozarja javnost, da je Celovec glavno mesto obeh narodov. Spomenik „Kraj srečanja / Stätte der Begegnung“ je ustvaril znani arhitekt Günther Domenig (slika). Opominjal naj bi tudi na dane obljube koroškega deželnega zbora tik pred plebiscitom 1920.

Strani 2/3

POLITIKA

Komentar Našega tednika je namenjen vprašanju, ali pomeni 10. oktober 1995 nov začetek v odnosih med obema narodnima skupnostima.

Stran 2

KULTURA

MePZ „Sele“ se je preteklo sredo vrnil s svoje skoraj enotedenske turneje na Niozemskem, kjer ga je gostil zbor „De Karawanken“.

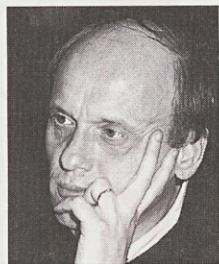
Str. 10/11

ŠPORT

Dr. Ivan Ramšak ima naprej zaupanje odbora SAK. V nedeljo se bo predstavil novi legionar SAK Ljubo Susič.

Stran 19

JANKO KULMESCH

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKA

Praznovanje 75-letnice koroškega plebiscita se je v marsičem razlikovalo od prejšnjih 10.-oktobrskih proslav. Ozračje je bilo dokaj bolj sproščeno, dejstvo, da je tokrat prvič spregovoril pripadnik slovenske narodne skupnosti v slovensščini, pa je dalo jubileju posebno noto.

Vzrokov za to je več. V Avstriji oz. na Koroškem vedno bolj sooblikujejo javno življenje pripadniki mlajše generacije, generacije, ki se ni šolala v času nacizma ali neposredno po koncu 2. svetovne voj-

koroško politiko od vsega začetka.

Toda tega strahu nima samo KHD. Tudi odgovorni deželni politiki imajo interes, da praznovanje 10. oktobra ne bi zgubilo na tradicionalnem pomenu. Vrh tega želijo avstrijski in mednarodni javnosti dokazati, da Koroška ni dežela večnih včerajšnjakov, dežela v kateri večina ne mara manjšine.

Zato je bil glavni cilj prirediteljev letošnje plebiscitne proslave, da bi pridobili zanjo tudi koroške Slovence. To jim je v

smo dosegli memorandum oz. dvojezično TAK, slovenske televizijske oddaje in redne finančne podpore. Kakor je znano, je do memoranduma prišlo zato, ker je avstrijska vlada imela velik interes, da vstopimo koroški Slovenci v sosvet.

Usodno bi bilo, če bi se po letošnji plebiscitni proslavi izkazalo, da je bila njen namen samo dokazati mednarodni javnosti, da je koroška manjšinska politika „zgodna za Evropo“ (dr. Zernatto).

Želja po dialogu in sožitju je umestna. „Etnično partnerstvo“ (Nanti Olip) pa zahteva več – zahteva predvsem uresničevanje posebne manjšinske zaščite, kakor je to pretekli ponedeljek poudaril zvezni predsednik dr. Klestil. V primeru deželnozborskega mandata in drugih odprtih vprašanj se bo izkazalo, ali bodo Klestilove besede padle na rodovitna tla.

10. oktober 1995 – nov začetek?

ne. Ta generacija je bolj odprta in neobremenjena. Predvsem pa je treba upoštevati splošni razvoj v Evropi, pristop Avstrije k EU in navsezadnje tudi uvedbo parlamentarne demokracije v Sloveniji.

Da podiranje duhovnih in fizičnih meja ne more ostati brez posledic, je spoznal celó Kärntner Heimatdienst. Odkar so se v Sloveniji spremenile družbenopolitične razmere, ne more več udrihati po nas, da smo „titokomunisti“. Odkar se v naši deželi vedno bolj uveljavlja zavest, da parole od včeraj niso ravno najbolj verodostojne za reševanje današnjih in jutrišnjih problemov, še najmanj pa privlačne za mladino, si skuša KHD dati novo, „bolj moderno“ podobo. Prevelik je strah dr. Feldnerja, da bi v nasprotnem primeru zgubil mladino in da 10. oktober ne bi več imel tistega pomena, kakršnega ima za

glavnem uspelo. Veselje deželnega glavarja dr. Zernatta in njegovih vladnih kolegov je bilo temu primerno veliko in povsem razumljivo. Uspelo jim je doseči sodelovanje koroških Slovencev brez zahtevnejših pogajanj z narodno skupnostjo; vrhu tega se je lahko dr. Zernatto sončil v vlogi uspešnega posredovalca med NSKS in ZSO.

Kakor je treba koroški politiki priznati, da se je po svoje odzvala izzivu sodobnega časa, pa kljub temu zahteva vprašanje, ali je bil 10. oktober 1995 nov začetek v koroški manjšinski politiki, skeptičen odgovor. Dejstvo je, da se koroška oz. avstrijska politika v zadevi zajamčenega deželnozborskega mandata javnopravnega zastopstva, dvojezičnih otroških vrtcev, razširitve slovenskih oddaj ORF itd. obnaša mačehovsko. Zadnji napredki so bili leta 1988, ko

Če ne bodo, bomo deležni podobnih izkušenj kakor pred 75 leti. Ko so koroški deželni politiki pred plebiscitom leta 1920 slovesno obljubili, da bodo zajamčili narodno enakopravnost koroških Slovencev, je mnogo pripadnikov naše narodne skupnosti tem obljubam verjelo. Kar se je po plebiscitu dejansko zgodilo, je znano: preganjanje zavednih koroških Slovencev, zlasti učiteljev, izseljevanje – asimilacija. Slovesne obljube tedanjih koroških politikov so se izkazale kot prazne.

Če pa se tokrat Klestilove besede ne bodo izkazale kot prazne, bomo lahko upravičeno rekli, da je bil letošnji 10. oktober dejansko nov začetek v odnosih med obema narodoma na Koroškem. Da bo temu tako, pa bo navsezadnje odvisno predvsem tudi od nas samih.

Opomin

Pred Mohorjevo so preteklo soboto blagoslovili jeklen spomenik, ki je edinstven po svoji zamisli in podobi. Je „Kraj srečanja“, nanaša se na 75-letnico plebiscita, opozarja pa javnost na to, da je Celovec glavno mesto obeh narodov.

Kakor smo že poročali (NT/39), je spomenik ustvaril znani arhitekt Günther Domenig. Na dvajset kvadratnih metrih so na dveh jeklenih ploščah v obeh deželnih jezikih zapisane besede, ki nimajo za vsebino samo sožitja in domovine. „Opominjal naj bi tudi na dane slovesne obljube koroškega deželnega zbora, sprejete tik pred plebiscitom 1920“, tako ravnatelj Mohorjeve dr. Anton Koren.

Mohorjeva je projekt (znašal je okoli 800.000 šil.) uresničila ob izdatni podpori dežele in občine Celovec. Pri odprtju „Kraja srečanja“ so bili tudi navzoči namestnik deželnega glavarja mag. Karl-Heinz Grasser, zastopnik deželnega glavarja dr. Christofa Zernatta, župan mag. Leopold Guggenberger, državnozborski poslanec dr. Dieter Antoni kot zastopnik dr. Michaela Ausserwinklerja, predsednik NSKS Nanti Olip in priznani umetnik Valentin Oman. Kakor je znano, so v posloplju Mohorjeve stebri in slike Valentina Omana, Domenig pa je spomenik postavil tako, da se nadaljuje v Omanovih umetniških delih.

Govori politikov na žalost niso dosegli ravni umetnikov Domeniga in Omana – z izjemo govora, ki ga je imel predsednik NSKS Nanti Olip (njegov govor objavljamo v celoti na strani 6). Kljub temu pa je treba priznati, da so le omogočili spomenik, ki je na Koroškem edinstven. Kakor opažamo, vzbuja „Kraj srečanja“ pri Celovčanih veliko pozornost ob njem. Se ustavljajo, prebirajo slovensko-nemško besedilo – in, hoté ali nehoté, spoznavajo, da Koroška in Celovec nista zgolj nemška.

na obljube pred plebiscitom

Slavnostnega odkritja spomenika „Kraj srečanja / Stätte der Begegnung se je udeležilo lepo število Korošcev obeh narodov, pa tudi visoki politični funkcionarji. Mdr. so prišli namestnik deželnega glavarja Grasser, celovski župan Guggenberger in državni poslanec Antoni.

Olip odločno zavrnil Zernattovo izjavo

Nanti Olip in Andrej Wakounig pričakujeta, da po veselem praznovanju plebiscita končno sledijo tudi dejanja.

Predsednik NSKS Nanti Olip je odločno zavrnil izjavo deželnega glavarja dr. Christofa Zernatta, ki je na slavnostni seji koroškega deželnega zbora dejal: „Ureditev koroškega manjšinskega vprašanja je za Evropo zgledna.“ Olip je opozoril na dejstvo, da je narodna skupnost za časa plebiscita štela še 65.000 članov, leta 1991 pa šteje samo še 15.000. „Zastopniki dežele in zveze so zamudili priložnost, da bi se jasno distancirali od asimilacijske politike“, je poudaril predsednik NSKS. „Od politikov bi pričakovali, da bi ob 75-letnici plebiscita izrazili pri-

pravljenost za dialog o vseh odprtih vprašanjih glede urejenega partnerstva med narodnima skupnostima“, tako Olip. Sicer pa predsednik NSKS pozdravlja dejstvo, da „10. oktober 1995 ni bil več protimanjšinska prireditve, kakor v preteklih letih, temveč da je bil bolj ljudsko slavje“.

Stališče EL. K uradnim izjavam ob 75-letnici plebiscita je tudi zavzel stališče predsednik EL Andrej Wakounig. Predsednik EL dobesedno: „Na vrsti je sedaj dežela, da končno izpolni obljube iz leta 1920. Če bi se poudarjala

samo skupnost, hkrati pa pri reševanju odprtih vprašanj ne bi prišlo do bistvenega napredovanja, potem to služi edine folklorizaciji narodne skupnosti.“

Predsednik EL je kritiziral tudi poročanje o 10-oktobrskih prireditvah. Označil je to „ponarejen prikaz“ dejanskega položaja narodne skupnosti“. Omenil je, da je še vrsta odprtih vprašanj nerešenih. Predvsem pa pogrša odgovor pristojnih oblasti na vprašanje, s katerimi ukrepi nameravajo zagotoviti obstoj vsaj tistih 15.000 Slovencev, ki se še niso asimilirali.

Janez Janša

ob 75-letnici

plebiscita

Usoda slovenskega naroda je žal taka, da nas je od poselitve do danes z vsako zgodovinsko prelomnico manj. Slovensko etnično ozemlje je bilo ob poselitvi in nekoliko kasneje s Karantano največje, potem pa z vsako bitko ali vojno, pogodbo ali pa kar brez, manjše, ne glede na kateri strani smo se Slovenci borili. Tako je šlo vse do današnjih meja Republike Slovenije, z izjemo ponovne priključitve Primorske. Danes bi na žalost nekateri „dobri“ sosedje želeli s temi tendencami nadaljevati.

Tako je bilo tudi pred petinsedemdesetimi leti na Koroškem, v t. i. cona A. Po končani prvi svetovni vojni smo zaradi nove razdelitve Evrope izgubili precejšen del svojega etničnega ozemlja. Če se danes ozremo nazaj, ugotovimo, da narod nikoli ne sme polagati svoje usode v tuje roke. Pred petinsedemdesetimi leti se je slovenski narod na Koroškem odločal med moderno republiko in Balkanom, med Avstrijo in Srbijo. O Sloveniji kot samostojni državi takrat Slovencev ni nihče spraševal. Dilema je bila zgolj med enim ali drugim gospodarjem in naše narodno telo se je zopet delilo po interesih drugih.

Pred petinsedemdesetimi leti še nismo bili politična entiteta, naš narodni interes še ni bil jasno razviden. Zato pa danes je in od tu dalje se meje na naš račun ne smejo in tudi ne bodo več povplavljale.

Slovcem, ki so ostali izven meja matične domovine, je treba povedati, da so negotovi koraki v zunanji politiki, ki često prizadenejo tudi njih, zgolj odraz notranjepolitičnih razmer v Sloveniji. Tistim, ki danes vladajo v Sloveniji, lahko očitamo predvsem to, da pri njih ni razviden jasen nacionalni interes. Ker vladajoča politika nima pravega interesa za svojo lastno državo, ga tudi za manjšino ne more imeti. Prihodnje leto bodo v Sloveniji državnozborske volitve in priložnost za spremembe. Rezultati lokalnih volitev in vse resne javnomnenjske raziskave napovedujejo zmago strank Slovenske pomladi, ki so nastale kot odraz hotenj slovenskega naroda po lastni državi in ohranjanja narodove identitete, ob hkratni odprtosti v svet in pripravljenosti na enakopravno povezovanje v Evropi. Ob takšni politiki bo nacionalni interes jasnejši, odnos do slovenskih manjšin v sosednjih državah pa bolj povezovalen in politično nevtralen.

Janez Janša
predsednik Socialdemokratske
stranke Slovenije

Sožitje, plebiscitne zasluge Slovencev, „vzorna“ avstrijska

V ospredju slavnostnih govorov v okviru uradnih proslav ob 75-letnici plebiscita je bilo sožitje ter da so koroški Slovenci omogočili izid plebiscita v korist Avstrije. Po Zernattu pa je avstrijska manjšinska politika „zgodna“ za Evropo.

Piše Janko Kulmesch

Navzoči so bili najprominentnejši predstavniki koroške politike, kulture, gospodarstva in Cerkve, z Dunaja sta prišla zvezni predsednik dr. Klestil in zvezni kancler dr. Vranitzky – vsi pa so bili zelo ponosni, da je uspelo pr-

vič uradno proslaviti obletnico plebiscita skupno s koroškimi Slovenci. Tega veselja ni bilo zaznati samo na slavnostni prireditvi pretekli ponedeljek popoldne, ko je v deželnem zboru spregovoril dr. Valentin Inzko; skupna proslava s Slovenci je bila tudi v ospredju govorov dr.

Klestila in dr. Zernatta naslednji dan na celovškem Novem trgu. Avstrijski zvezni predsednik je bil očitno ganjen in je dejal, da je redkokdaj doživel tako slavnostno prireditev. Še posebej ga je ganilo, kako sta zbor Slovenske gimnazije in glavne šole iz Kötschach-Mauthna skupno zapela

državno ter deželno himno in to v obeh deželnih jezikih.

Sicer pa so zastopniki uradne Koroške ter republike Avstrije vedno spet poudarjali, da so koroški Slovenci omogočili izid plebiscita v korist Avstrije, da brez obrambnega boja tudi ne bi prišlo do plebiscita, da se je s plebiscitom uveljavilo načelo demokratične samoodločbe in da plebiscit ne pomeni zmage Nemcev nad Slovenci.

Kot rdeča nit se je skozi govor vlekel tudi pojem „sožitje“. Doce-

OPIJKI OB 75-LETNICI PLEBISCITA

Slavnostne maše v celovški stolnici so se poleg zveznega predsednika dr. Klestila, deželnega glavarja dr. Zernatta in deželnega svétnika dr. Hallerja udeležili tudi mnogi Slovenci, v glavnem iz Celovca. Predsednik NSKS Nanti Olip je prebral slovensko prošnjo, sr. Regina Tolmaier berilo v obeh deželnih jezikih, sodeloval pa je tudi MePZ „Gallus“. (Na žalost samo delno dvojezična) pridiga krškega škofa dr. Egona Kapellarija je bila v vsebinskem oziru bogata. Poudaril je pomen močne identitete posameznih narodov, nadalje, da je Bog oče vseh narodov in ne samo tega ali onega in da je Cerkve univerzalna, kar pa ne pomeni, da v njej ne bi imel vsak narod svojega mesta. Zelo prisrčno je pozdravil dv. sv. dr. Valentina Inzka.

Generalni konzul Republike Slovenije DI Jože Jeraj se je (poleg sv. maše v celovški stolnici) kot uradni zastopnik svoje države udeležil tako slavnostne seje deželnega zbora in deželne vlade kakor tudi slavnostne prireditve, na kateri je govoril dr. Valentin Inzko. Predsednik deželnega zbora Adam Unterrieder ga imensko ni pozdravil, pa čeprav je bila udeležba s strani uradnega zastopnika Republike

Na častni tribuni, mimo katere je šla povorka, je sedel tudi predsednik sosveta in ZSO dr. Marjan Sturm. Dr. Sturm je v pogovoru za Naš tednik utemeljil svoje sodelovanje takole: „Sosvet je že lansko leto iniciiral pogovor z deželno vlado o možni soudeležbi koroških Slovencev na jubilejni proslavi. Slavnostna prireditev s slovenskim govornikom je pomenila korak naprej. Zato je bilo samo konsekventno, da sem se udeležil tudi povorke.“

Slovenije na uradni proslavi v spomin na plebiscit neke vrste premiera: Saj je s svojo navzočnostjo počastil spominsko proslavo zastopnik države, katere prva vlada (1918–1920) je za Koroško veljala kot sovražnik.

Časi se spreminjajo. To je mdr. dokazala razprava preteklo soboto na celovški univerzi. Organizirala jo je Zveza svobodnajških akademikov, ki združuje tudi t. i. burschenschaftlerje. O njih je znano, da so izrazito nemškonacionalno usmerjeni in da znajo zelo agresivno nastopati proti pravicam koroških Slovencev. Kljub temu je bila sobotna razprava precej umirjena. Na podiju so sedeli Nanti Olip, dr. Marjan Sturm, Heinz Stritzl, univ. prof. dr. Andrej Moritsch, dr. Josef Feldner, univ. prof. dr. Heinz-Dieter Pohl in ddr. Karl Anderwald.

Predsednik NSKS Nanti Olip je v razpravi na celovški UNI poudaril, da je urejeno partnerstvo med večinskim in manjšinskim narodom nujno potrebno. Sicer pa se je izrekel za čim večje medsebojno razumevanje. Tudi predsednik KHD dr. Feldner se je močno zavzemal za sožitje. Ko pa je Nanti Olip konkretiziral svoje predstave o urejenem partnerstvu

manjšinska politika...

la nerazumljiva pa je bila trditve deželnega glavarja dr. Zernatta, po kateri naj bi koroška oz. avstrijska manjšinska politika bila „zgodna“ za Evropo. O tem, da obstajajo odprta vprašanja, deželni glavar ni govoril, kaj šele, da bi obljubil njihovo rešitev, npr. uvedbo z jamčenega deželnozborskega mandata.

Zvezni predsednik dr. Klestil je bil v tej zadevi precej bolj jasn. Izrecno je pouda-

ril, da je treba ohraniti narodnostno bogastvo na Koroškem in da je treba zato koroškim Slovincem zagotoviti posebno zaščito. Tudi slovenski govornik dr. Valentin Inzko je izrazil svojo skrb za preživetje koroških Slovincem in je v tej zvezi omenil konkretna vprašanja, ki so predmet razprav med sosvetom oz. NSKS/ZSO in avstrijskimi oblastmi (njegov slovenski govor objavljamo v celoti na strani 7).

Da se je 10.-oktobrska proslava vidno razlikovala od prejšnjih, je dokazal tudi govor zastopnika domovinskih organizacij Ernsta Slamaniga iz Labota. Njegov credo se je glasil: „Mimo sporazumevanja med obema narodnima skupnostima ne vodi nobena pot! To je osnovni pogoj za mirno sožitje.“ Slamanig je poudaril, da imata oba naroda pravico do svojih interesov, da pa se „ničesar ne sme zgoditi v njuno breme“.

DS „Koroška 1995“

Delovna skupnost „Koroška 1995“ je tik pred 10. oktobrom vabila na tiskovno konferenco, kjer je poročala o uspešnem delovanju v preteklih mesecih. DS se pojmuje kot zveza posameznikov in organizacij, ki so postavili cilj, da v spominskem letu 1995 zasnujejo in izvedejo več predavanj, seminarjev, diskusij itd., ki bi služili boljšemu spoznavanju in s tem pogojeno boljšemu razumevanju med obema narodnima skupnostima na Koroškem. Predsednik DS dr. Artur Roßbacher je naštel lepo število prireditvev, ki jih je DS priredila deloma sama, deloma v sodelovanju z drugimi organizacijami. Člana predsedstva DS Ana Blatnik in mag. Bernhard Wenger sta poročala o uspešni izvedbi pogovorov v občinah, ki potekajo pod naslovom „Prepir ločuje – pogovor povezuje“. Da na teh pogovorih niso mlatili prazne slame, je razvidno tudi iz tega, da je npr. župan občine Št. Jakob v Rožu izjavil, da bo v občinskem svetu vnesel predlog, da naj bodo v bodoče vsa občinska spročila dvojezična, zavzemal pa se bo tudi za to, da bo ljudska šola dobila dvojezičen napis. V Škofičah je župan Happe izjavil, da bo občina v novonastajajočem občinskem otroškem vrtcu skušala zaposliti dvojezično otroško vzgojiteljico.

DS bo tudi po 10. oktobru nadaljevala serijo prireditvev in namerava še v pribl. 20 občinah izvesti diskusijske večere, meseca novembra pa naj bi vodilni strokovnjaki na področju gospodarstva, šolstva, kulture itd. predstavili svoje vizije za „Koroško 2020“.

Milka Hudobnik

OPIPKI OB 75-LETNICI PLEBISCITA

med večino in manjšino in v tej zvezi zahteval odpravo raznih procentnih klavzul, je bil dr. Feldner spet „ta stari“. Vehementno je nasprotoval Olipu, ker bi po njegovem mnenju bila to „slovenizacija“ Koroške.

Nerazumljivo je bilo tudi stališče dr. Marjana Sturma, češ, da „plebiscit“ ni pomenil zmage nemške noči ter ne poraza slovenske narodne skupnosti“. Kot zgodovinar dobro ve, kako se je npr. takoj potem, ko je bila zmaga Koroške zagotovljena, godilo slovenski inteligenci, še posebej učiteljem. Morali so čez noč zapustiti domovino; tako so npr. mamo znane slovenskega skladatelja Lojzeta Lebiča (doma je bila v Libučah, pred plebiscitom pa je poučevala v Globasnici) dobesečno postavili na mejni prehod Holmec in ji ukazali, da naj gre v Jugoslavijo. In še bi lahko naštevali. Vsak korak, ki vodi k boljšemu sožitju, je treba pozdraviti – vendar ne na račun (zgodovinske) resnice.

Na povorki v torek, 10. oktobra, sta z dvojezično tablo sodelovala žihpoljsko društvo „Karavanke“ in občina Bilčovs. Žihpoljsko društvo je „okrepil“ predsednik nadzornega odbora Posojilnice-Bank Podjuna in bivši odbor-

nik NSKS Jože Golavčnik. Da je bilčovska občina sodelovala z dvojezično tablo, je gotovo pozitivno. Morda pa bodo v Bilčovsu vsaj sedaj nadomestili manjkajoče krajevne napise z dvojezičnimi.

SPD „Srce“ iz Dobrle vasi bi bilo pripravljeno sodelovati pri povorki v Celovcu – pod pogojem, da bi na vozu s simbolom dobrolskega samostana upoštevali tri slovenske besede: „Stift Eberndorf / Samostan Dobrila vas“. Kulturni odbor občine je to odklonil z besedami: „Zakaj morate vedno nekaj zahtevati, če hočete biti soudeleženi!“ SPD „Srce“ potemtakem seveda ni sodelovalo pri povorki.

3. oktobra naj bi pohod z baklami iz Pliberka do meje na Holmcu prispeval k zblizjevanju mladine obeh narodnosti. Prireditvev ni uspela, saj je pri slovenski narodni skupnosti v Pliberku naletela na nerazumevanje. Zakaj naj bi mladina šla po 75 letih na avstrijsko-slovensko mejo in tam „sosedom“ razkazovala, kako se je končal plebiscit leta 1920? Škoda, da je zaradi slabega obiska v bistvu padel v vodo tudi koncert odlične skupine „Die Buben“ na pliberškem glavnem trgu.

Za nekatere „Abwehrkampf“ očitno tudi leta 1995 še ni mimo. Po celovških ulicah je namreč marširala skupina očitno še vedno aktivnih brambovcov s tablico „Aktive Abwehrkämpfer“.

Velden 1920 – pod tem geslom se je slavnostnemu sprevedu v Celovcu priključila občina Vrba, ki v svojem prikazu zgodovine kraja ni upoštevala, da je bila Vrba pred 75 leti še močen dvojezičen kraj. Toda časi se spreminjajo in očitno tudi spomin.

Na Zilji je očitno bilo težje pridobiti prebivalstvo za marš skozi Celovec, kakor v krajih južno od Drave. Tako je imela občina Škocijan sama večje število udeležencev, kakor vse ziljske občine vzhodno od Bistrice skupaj. Nekatere ziljske občine so prišle le z nosilcem tablice občinskega imena.

Predsednik ZSO dr. Marijan Sturm je 10. oktobra čez dan sedel kot edini koroški Slovenec na častni tribuni na Novem trgu, zvečer pa je že ob 22. uri v RTV Slovenija v živo komentiral in kritiziral marš po Celovcu.

Kuj/Si-Ku

NANTI OLIP

Predsednik NSKS Nanti Olip je bil slav-nostni govornik na odprtju „Kraja srečanja / Stätte der Begegnung“ pred Mohorjevo hišo. Govor objavljamo v celoti.

„Želimo urejeno partnerstvo na vseh področjih“

Jaz sem tu – mi smo tu – wir sind hier – nadvse razveseljiva ugotovitev ob 75-letnici odločitve, plebiscita, ko smo se Korošci izrekli za to, da želimo ostati tu. Da, koroški Slovenci smo tu, in hočemo ostati tu.

Zgodovina tega stoletja nam ničesar ni prizanesla; s plebiscitom leta 1920 smo se odločili, da ostanemo tu - veliko so nam za to odločitev ponudili:

- v deželi bo vladala politika sprave in pravice
- slovenskogovorečim sodeželanom zagotavljamo zdaj in za vse čase jezikovno in narodnostno svojeljikost ter skrb za duhovni in gospodarski razcvet
- demokratična načela Republike Avstrije zagotavljajo, da se bo upoštevala volja slovenskega prebivalstva v polnem obsegu.

In po letu 1920 - obljube so ostale prazne. Demokratična odločitev prebivalstva, možnost izbire med dvema opcijama se je sprevrgla v sovraštvo in mržnjo do vseh, ki so se opredelili za možnost, da volijo z „ne“. Iz zmagovalcev – Slovencev in Nemcev – so napravili enostranske heroje, borce, brambovce, kot da bi kdo premagla koga. Postavile in začrtale so se meje, tako v deželi, kot med ljudmi.

Baje s krvjo zarisana meja na Karavankah ni držala dolgo. Navidezni samozvani zmagovalci

valci leta 1920 so jo začeli rušiti sami. Meje med ljudmi so postale še globlje, die Endlösung – „dokončna rešitev“ – naj bi odstranila vse težave v deželi.

Ponižan, tepen, izgnan, deloma ubit in obglavljen slovenski narod je na novo zaživel, se spet oglasil, spet pel, začel ustvarjati in graditi svojo prihodnost. Še vedno v deželi ni prišlo do spoznanja, da se je naredila koroškimi Slovincem v tem stoletju dva- in večkrat velika krivica, da je treba te krivice poravnati in začeti nova razmišljanja – upoštevanje slovenskogovorečega soseda v deželi, upoštevanje pravic, ki mu jih zagotavlja država v členu 7 ADP.

Koroški Slovenci smo čakali in upali, vztrajali, veselili smo se vsakega pozitivnega premika, prestat pa smo morali ponovna poniževanja. Niti krajevni napisi niso smeli nemo govoriti o tem, da Koroška ni jezikovna enolončnica, marveč dežela, v kateri govorimo slovenski jezik, govorimo pa tudi jezik sodeželana, soseda.

Slovenci smo sooblikovali razvoj te dežele, jo obogatili s svojo kulturo, pesmijo, jezikom, se vključili v politični in gospodarski razvoj, popestrili in oplešali sliko dežele ob Dravi, in na to smo ponosni.

Pa smo le dočakali dan, ko se vzdušje v deželi izboljšuje, današnje srečanje to potrjuje. Pobude prihajajo večinoma iz vrst narodne skupnosti, tako tudi za ta kraj srečanja, ki ga je uresničila Mohorjeva družba.

Ne moremo pa zamolčati dejstva, da je 75-letna doba mržnje, boja zmagovalca nad poražencem, doba

ločevanja jezikov in ljudi privedla veliko slovensko govorečih do tega, da pozabijo bogastvo, ki jim je bilo položeno v zibel.

Zato je potrebno, da začnemo na novo razmišljati o prihodnosti dežele.

Bogastvo dveh jezikov in kultur hočemo ohraniti in ga posredovati naslednjim rodovom. Vzpostaviti hočemo temelje sožitja, ki bodo zasedirani na medsebojnem upoštevanju in spoštovanju. Dvojezični krajevni napisi v takem vzdušju ne morejo in ne smejo biti kamen spotike in vir sporov, temveč izraz medsebojnega spoštovanja in bogastva, ki je prisotno v tej deželi.

Želimo urejeno partnerstvo na vseh področjih, ki upošteva dva naroda in dva jezika, ki sta skupno odgovorna za dober in v prihodnost obrnjen razvoj te dežele.

Tako partnerstvo pa mora vsebovati tudi možnosti in kraje srečanja, izmenjave mnenj, uresničitev želja, pripravljenost, da se vsi počutimo domače. Zajamčen mandat izvoljenemu predstavniku slovenske narodne skupnosti v deželni zboru bi posredoval sliko omizja, ob katerem se partnerstvo uresničuje, in to ne le ob izjemnih prilikah, temveč stalno in z vsemi.

Mesto Celovec je sprejelo znamenje, ki priča o prisotnosti Slovencev v glavnem mestu Celovec/Klagenfurt in v deželi. Domenigovo delo stoji pred nami kot opozorilo, da se ustavimo in pomislimo. Sledovi na plošči so zgovorni, treba jih je razumeti in udejanjiti, tu in povsod tam, kjer živimo Slovenci.

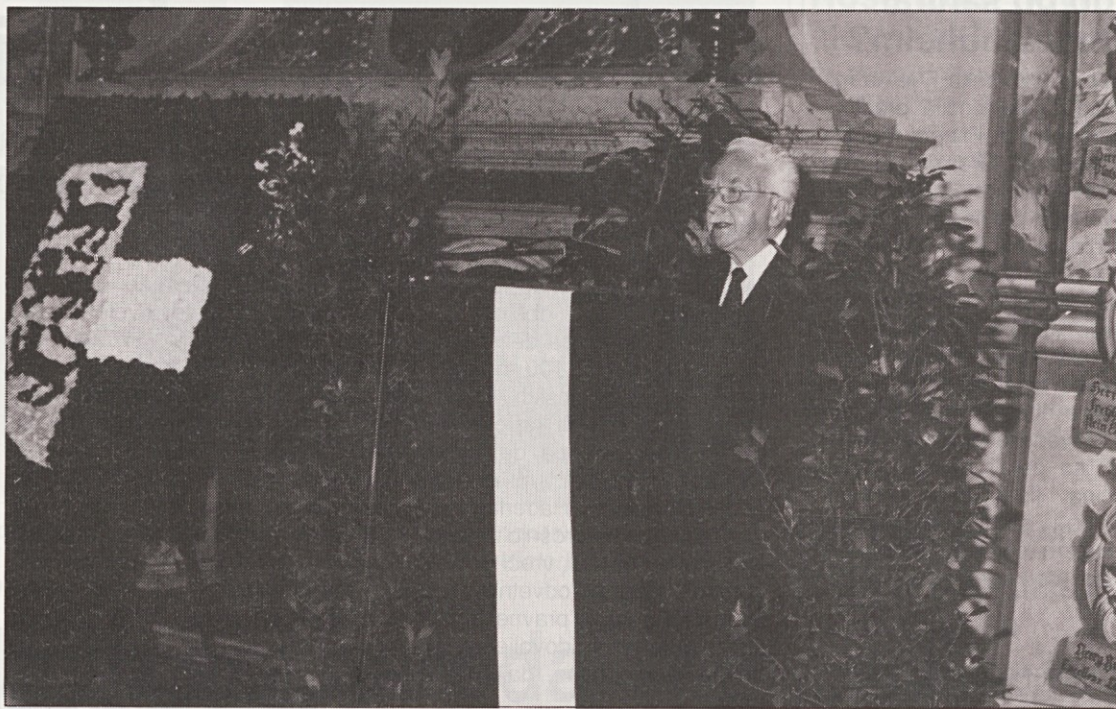
Ob 75. obletnici ljudskega glasovanja 10. oktobra 1920 se spominjamo tistega dne, ko je pričljiva večina nemško in slovensko govorečih volilnih upravičencev glasovala za Avstrijo. Uradno povabilo deželnega glavarja, da naj spregovori na letošnji desetooktobrski proslavi prvič zastopnik Slovencev v slovenskem jeziku, pomeni ob pevskem nastopu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu nedvomno novo kvaliteto v odnosu med Nemci in Slovenci na Koroškem.

Dolgo je bil v ospredju v deželi predvsem izid glasovanja, ne pa tudi dejstvo, da so izid za Avstrijo leta 1920 v veliki meri omogočili tudi glasovi koroških Slovencev. Na drugi strani pa tudi drži, da tistim Slovincem, ki so podpisali na osnovi samoodločbe narodov težnje po združitvi s celoto slovenskega naroda, na splošno ni bilo za desetooktobrsko praznovanja. Tako je 10. oktober v preteklosti oba naroda v deželi bolj ločeval kot povezoval. Poudariti pa je treba, da so bili v prvi vrsti kulturniki - med njimi predvsem pesniki in pisatelji, umetniki, ki so že kmalu začeli zavestno graditi z ene kot druge strani mostove razumevanja in prijateljstva med obema narodoma na Koroškem. To odgovarja duhu 1400-letne skupne zgodovine Nemcev in Slovencev v deželi. Zato je prav, da ob 75-letnem jubileju glasovanja postavimo to na prvo mesto, kar je bilo v zgodovini skupnega.

Spoštovani gostje! Ni slučaj, da imamo v tej dvorani na čelnem mestu prikaz ustoličevanja vojvode na Gospodarskem polju. Baročni slikar Johan Ferdinand Fromiller ga je upodobil že sredi 18. stoletja. Dogajanja na knežjem kamnu in na vojvodskem prestolu je strnil v eno podobo. Na eni strani jezdi vojvoda h kmetu, na drugi strani pa že sedi na vojvodskem prestolu in sprejema poklon stanov. Knežji kamen in vojvodski prestol sta gotovo najmočnejša simbola vseh Korošcev. Ob ustoličevanju pri knežjem kamnu je kmet kosez kot predstavnik svobodnih kmetov v slovenskem jeziku uvedel vojvodo v njegove dolžnosti nakar so sledili obredi pri vojvodskem prestolu v nem-

DR. VALENTIN INZKO

Dr. Valentin Inzko je bil slovenski govornik na slavnostni prireditvi ob 75-letnici plebiscita v koroškem deželnem zboru. Slovenski govor dr. Inzka objavljamo v celoti.

„Vzdušje v deželi se je nedvoumno izboljšalo“

ščini. Noben simbol ne bi zato mogel slovensko-nemške skupnosti tako izrazito izpovedati kot knežji kamen in vojvodski prestol.

Reformacija, ki je dala Slovincem prvo knjigo, je nadaljnji dokaz pomembnega nemško-slovenskega sodelovanja. Koroški stanovi so namreč prispevali znaten znesek za tiskarske stroške prvih slovenskih knjig, predvsem za Dalmatinovo biblijo.

Izredno plodno je bilo sodelovanje Nemcev in Slovencev pri glasilu Carinthia. Univerzitetni profesor Stanislav Hafner, dolgoletni predstojnik stolice za slavnostno na graški univerzi opozarja v študiji „Sprachliche Wechselbeziehungen im deutsch-slovenischen Grenzraum“, da je obstajala v monarhiji v 19. in na začetku 20. stoletja poleg politične tudi druga, kulturna Avstrija, ki je v prvi vrsti polagala važnost na izobrazbo, znanost in umetnost. To je bil svet elitnih skupin narodov monarhije. Velika avstrijska mesta so bila področja njegovega delovanja in rezultat teh prizadevanj je bila nadnacionalna, mnogojezična avstrijska kulturno-izobraževalna enota.

Razpad Avstro-Ogrske 1918 je ta razvoj zaključil in to enoto razbil.

Da se to ni zgodilo tudi na Koroškem in da je ostala južna Koroška pri Avstriji, so skupno odločili nemško in slovensko govoreči prebivalci. Tako o izidu piše koroški zgodovinar Martin Wutte v svojem delu „Kärntner Freiheitskampf 1918 – 1920“: „Od okoli 22.000 za Avstrijo oddanih glasov je bilo 12.000 od volilnih upravičencev z nemškim občevalnim jezikom in 10.000 od volilnih upravičencev s slovenskim občevalnim jezikom.“

Na izid glasovanja je nedvomno vplivala izjava koroškega deželnega zbora z dne 28. septembra 1920, ki je zastopal kot načelo bodoče deželne politike politiko sprave in pravičnosti.

Jedro izjave se glasi: „Zavedajoč se odgovornega trenutka, izjavlja koroški deželni zbor v imenu prebivalstva, ki ga zastopa, da bo varoval zdaj in vselej slovenskim sodeželanom njihove jezikovne in nacionalne značilnosti, ter da bo posvečal njihovem duhovnemu in gospodarskemu razcvitu enako skrb kot nemškim prebivalcem dežele.“

75 let po tej izjavi je upravičeno vprašanje: kakšen je položaj koroških Slovencev leta 1995? Ob tem vprašanju pride mo do dveh ugotovitev.

Prva je: število Slovencev od ljudskega štetja do ljudskega

štetja nazaduje. Medtem ko je iz štetja 1910, torej zadnjega štetja pred ljudskim glasovanjem razvidno, da je navedlo v mejah današnje Koroške 65.661 oseb slovenščino kot občevalni jezik, izkazuje štetje iz leta 1991 le okoli 15.000 oseb. To dramatično nazadovanje je za koroške Slovence zelo zaskrbljujoč pojav, saj dobiva manjšina ob tem občutek, da izumira. Preveč boleče so tudi še v spominu posledice potujčevanja, ter nasilja v času nacionalsocializma, ki je izzvalo protinacistični upor. V bridkem spominu je seveda tudi podiranje dvojezičnih tabel leta 1972 in sploh vsa prizadeta ponižanja.

Druga ugotovitev ob vprašanju, kakšno da je stanje koroških Slovencev leta 1995, pa je: koroški Slovenci so v zadnjih desetletjih močno utrdili svoj kulturni položaj. S tremi višjimi šolami, Zvezno gimnazijo za Slovence, Dvojezično trgovsko akademijo in Zvezno višjo šolo za gospodarske poklice dobiva slovenska manjšina vedno večji intelektualni potencial. Tudi dom katoliške prosvete Sodalitas v Tinjah je pomembno žarišče versko-kulturne dejavnosti in kraj dialoga med Slovenci in Nemci na Koroškem in v Avstriji. Visoko število izobražencev-strokovnjakov se odraža

tudi v gospodarskih ustanovah koroških Slovencev ter na številnih drugih področjih.

Da se je vzdušje v deželi izboljšalo, dokazujejo pogosta srečanja nemško in slovensko govoreče mladine, skupna praznovanja državnega praznika pod geslom „Dober večer sosed - Guten Abend Nachbar!“ in vrsta skupnih iniciativ na cerkvenem, kulturnem, univerzitetnem, medijskem in deloma tudi na političnem področju.

Neglede na to je pa naravno, da je številčno majhna narodna skupnost v skrbi za svoj obstoj in nadaljnji razvoj. Tako razpravlja Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij v lastnih vrstah, v okviru narodnostnega sosveta pri uradu zveznega kanclerja in tudi s političnimi strankami o zastopstvu Slovencev v deželnem zboru, o izboljšanju zakona o narodnostnih skupnostih, o dvojezičnih otroških vrtcih, slovenski glasbeni šoli ter razširitvi slovenskega radijskega ter televizijskega programa.

Vzdušje med Slovenci in Nemci na Koroškem se je nedvoumno izboljšalo, kar obeta stvarno reševanje vprašanj, ki jih zastopniki koroških Slovencev iznašajo.

F ŽELI DENAR OBČINE

Kdo bo saniral Grenzlandheim?

Pliberk. Pliberška F je na minuli občinski vložila predlog, da naj občina Pliberk nameni za obnovo Grenzlandheima 2,5 mio. šilingov iz tako imenovanega plebiscitnega daru. Predloga občinski odbor ni obravnaval in ga je župan dodelil pristojnemu pododboru. Glede obnove Grenzlandheima so pred meseci tekla prizadevanja, da bi ga odprli za vse občane in s tem tudi za slovenska društva. Po tej poti so želeli doseči, da bi občina financirala obnovo. Ker pa je bil projekt „slovenski kulturni dom“ že dozorel, ni prišlo do konkretnih pogo-
vorov.

PO USPEHU V SINČI VASI

**Krožni promet tu-
di v Dobrli vasi**

Dobrli vas. V občini Dobrli vas so letos že uspešno spremenili nevarno križišče v Sinči vasi v krožno križišče, zdaj so na isti način izgradili tudi križišče v Dobrli vasi. Čeprav veliko voznikov ne ve natančno, kdo ima kdaj prednost pri krožnem prometu, se te vrste križišč obnesejo, saj je zdaj znatno manj prometnih nesreč.

KULTURNA JESEN

**Schmidinger in
XY v Pliberku**

Pliberk. Občina Pliberk, turistično društvo in Kulturna iniciativa (KIB) so pripravili letos zanimivo kulturno jesen. V ponedeljek, 23. oktobra, bo ob 20.00 v Grenzlandheimu nastopila Dolores Schmiedinger s komadom „HEIL ist GEIL“. Tudi Messnerjev „XY Ungelöst“ iz Beljaka gostuje v Pliberku v bivši pivovarni Sorgendorf. Nemška predstava bo v petek, 13. oktobra, ob 20.00, slovenska pa v soboto, 14. oktobra, prav tako ob 20.00.

V Sorgendorfu je odprta tudi razstava domačega umetnika Franza Brandla, v galeriji Falke - Kuhn v Libučah pa so do sobote še na ogled lesorezi Wernerja Berga.

Kapelčanom je verjetno uspelo preprečiti bordel

Na minuli občinski seji so si kapelški mandatarji oddahnili. S skupnimi močmi (občina in deželna vlada) so našli zakonsko zapreko, ki naj bi onemogočila odprtje bordela.

Kapelški župan mag. dr. Peter Haderlap je na občinski seji poročal, da odredba deželne vlade predpisuje, da 100 metrov od deželnih ali občinskih cest ne sme biti bordel ali kaj podobnega. S tem župan upa, da je zadeva kapelški bordel z mize. Toda podjetnik Stanko Haderlap, ki je vložil tozadevno prošnjo za odprtje bordela, ne želi vreči puške v koruzo. Njegovi odvetniki bodo zdaj naprej iskali pravne možnosti za odprtje in dovoljenje. Haderlap je prepričan, da bo dobil prav.

Ime. Tudi tokrat se je na občinski seji vnela razprava o preimenovanju krajevnega imena Železne Kaple. Kakor smo v Našem tedniku že poročali, je občinski svet proti glasovom Enotne liste sprejel enojezično ime Bad Eisenkappel. Tokrat je občinski svet sklepal o tozadevni odredbi in so jo sprejeli spet proti glasovom treh mandatarjev EL. Franc-Jozef Smrtnik je ostale mandatarje opozoril na dejstvo, da je Železna Kapla bila vedno dvojezičen kraj in da je imela v 16. stoletju celo v imenu „Windisch Kappel“ opozorilo na to, da je dvojezičen kraj. Ime Železna Kapla se je pojavilo šele leta

1890. Kot argument za enojezično ime in odklonitev dvojezičnega je Engelbert Ojster (SP) navedel zakonske zapreke, saj zakon o narodnih skupnostih ne predvideva dvojezičnega krajevnega imena, tako Ojster, ki je poročal tudi o tem, da se v Sosvetu za slovensko narodno skupnost na Dunaju razpravlja o spremembi zakona. Ojster je zastopnik SPÖ v tem gremiju.

Kanal. Soglasno je občinski svet potrdil tako imenovano ru-

meno linijo, ki določa obvezne priključke na občinsko kanalizacijsko omrežje. Rumena linija vključuje v II. fazi tudi obrobne vasi Železne Kaple. Kapelške grabe so iz tega obveznega pasu seveda izvzete.

Za 8,65 mio. šilingov bo občina dala popraviti cesto na Lobnik. Popolna popravitev bi seveda stala znatno več, s tem pa bodo napravljena najnujnejša dela.

Pavličevo sedlo. Kaj je s Pavličevim sedlom? Franc-Jozef Smrtnik je s tem vprašanjem pozval župana Petra Haderlapa, naj končno pospeši pogajanja za postavitev in odprtje mejnega prehoda, ki naj bi povezoval Slovenijo in dolino reke Bele. Haderlap je dejal, da je občina Železna Kapla pred kratkim pisмено pozvala koroško deželno vlado, naj podvzame vse potrebne korake. Kakor je Naš tednik že poročal, je trasa za cesto na avstrijski strani v bistvu določena, finančna sredstva pa so na Dunaju zagotovljena.

Roblek/Kumer

Kako dolgo bodo v Železni Kapli še morali čakati na odprtje Pavličevega sedla?

ODPRTJE

Posojilnica in šola obnovljeni

Žvabek. V občini Suhi bodo naslednji teden odprli dvoje poslopij, ki so jih pred kratkim obnovili. V soboto, 28. oktobra 1995 bodo ob 14. uri slavnostno odprli obnovljeno ljudsko šolo v Žvabeku, kateri so prizidali tudi telovadnico. Stroški za ta projekt so znesli nekaj nad 4,5 mio. šilingov. V nedeljo, 29. oktobra 1995 pa bodo dopoldan ob 11. uri odprli obnovljeno Posojilnico v Žvabeku, ki je poslovalnica pliberške Posojilnice.

Obnovljena ljudska šola v Žvabeku.

V Pliberku so se za 75. obletnico plebiscita prvič v zgodovini odprla vrata Grenzlandheima za vsa društva v občini. Nastopili so vsi pevski zbori občine in ob zaključku zapeli pod vodstvom iniciatorja te prireditve ravnatelja Schwantzerja skupno pesem. FOTO: FERA

V večini občin sta naroda iskala in tudi našla skupnost

V mnogih dvojezičnih občinah so za 75. obletnico plebiscita pripravili skupne prireditve, kar je bil v mnogih krajih zelo velik korak naprej, o katerem mogoče še pred letom dni nihče ni mislil.

Velik korak naprej v sožitju obeh narodov so na primer napravili občani v Bilčovsu. Pripravili so skupno dvojezično pireditev, ki je bila po oceni mandatarke EL Ingrid Zablatnik korak v pravilno smer. Zablatnik: „Če bi vedno vladalo takšno vzdušje med narodnima skupnostima v občini, potem se ne bi bilo treba bati za mirno sožitje in obstoj narodne skupnosti.“

Lastne sence pa niso preskočili samo nemškogovoreči občani, tudi Slovenci so po posameznih občinah deloma napravili korak, ki ima nedvomno zgodovinsko dimenzijo. Tako so v Železni Kapli sodelovala vsa slovenska društva pri povorki in nato na skupni kulturni prireditvi. Tudi v Globasnici so se pred spomenikom padlih vojakov zbrali tako slovensko kot tudi nemškogovoreči občani. Slavnostna govora sta imela župan Albert Sadjak in Bernard Sadovnik, zapela pa sta MGV Globasnitz in otroški zbor „Živ - žav“.

V Pliberku so se prvič odprla vrata Grenzlandheima za pevke in pevce obeh narodnih skupnosti. Na skupno prireditve so prišli prav vsi zbori iz občine. Tradicionalno baklado po mestu do spomenika padlim vojakom pa so

Slovenci tokrat še prepustili tradicionalistom. Pred prireditvijo pa je imel občinski svet posebno sejo.

Na Bistrici nad Pliberkom in na Bistrici v Rožu so se prav tako zbrali kulturniki in politiki obeh narodnosti in z dvojezičnimi prireditvami pokazali, da želijo v prihodnje boljše sožitje, ki pa ga očitno ponekod še ni. Na Suhi župan Skubl ni našel poti do skupne prireditve, kljub temu je bilo na proslavi nekaj slovenskega, nam-

reč pesem, ki so jo skupno zapeli otroci ljudskih šol Suha, Potoče in Žvabek, kjer je ravnatelj odbornik EL Lenart Katz. Zamanj so tudi v Št. Jakobu v Rožu čakali, da bi prišlo do prve skupne prireditve; župan Johann Gressl je sicer vabil tudi slovenska društva, ki pa se vabilu niso odzvala. Toda v Rožu ne tečejo ure povsod enako. Na Hodišah je javna plebiscitna proslava občine potekala dvojezično. Po sprevedu z baklami k

POSVEČENJE

Rosenzopf novi slovenski diakon

Št. Primož V nedeljo, 15. oktobra bo krški škof dr. Egon Kapellari v farni cerkvi v Št. Primožu blagoslovil za diakona Johannesa Rosenzopfa, maturanta Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Rosenzopf je doma na Rudi in je študiral telogijo in socialno pedagogiko v Ljubljani in Benediktbeuerenu ter spada od leta 1990 naprej pod slovensko salezijsko provinco. Diakonsko posvečenje bo v nedeljo ob 15. uri.

DAN ODPRTIH VRAT

Celovško semenišče se predstavlja

Celovec. V soboto, 14. oktobra 1995, bo v novem celovškem semenišču v Tarviser Str. 30, dan odprtih vrat. Že v petek, 13. oktobra, pa bo krški škof ob 10.00 blagoslovil prostore. Za odprtje so pripravili tudi posebno brošuro o semenišču.

spomeniku in po polaganju vencev je sledil dvojezični kulturni program, ki so ga slovensko sooblikovali oktet Hodiše in otroci ljudske šole. Prosvetaš Toni Miksche je letošnji 10. oktober imenoval kot zgodovinskega za Hodiše. Miksche: „Upam, da bomo v naši občini šli pot naprej, ki smo jo začrtali skupno z županom Samonigom.“

Silvo Kumer

V Globasnici so ob 75. obletnici plebiscita pred dvojezičnim spomenikom padlim vojakom dvojezično spregovorili in dvojezično zapeli.

Izredno doživetje MePZ Sele na

Od petka, 6. oktobra, do ponedeljka, 9. oktobra, je bilo PD Sele na turneji na Nizozemskem. Povablejni so bili od tamkajšnjega zbora „De Karawanken Mannenkoor Volkel“. Selani so imeli dva nastopa in poleg tega sooblikovali sv. mašo.

Pripravil Igor Roblek

V petek smo se ob enih zjutraj z domačim podjetjem Sienčnik odpeljali izpred farnega doma v Selah. Pot nas je vodila v Celovec, kjer smo zavili na avtocesto. Po 13 urah vožnje smo prispeli v Fercheval, kjer smo se nastanili. Sprejem Nizozemcev je bil zelo domač, saj so nas sprejeli v slovenščini. Zvečer je bila še skupna vaja z „De Karawanken Mannenkoor Volkel“. V soboto dopoldne smo imeli vajo v cerkvi „Sint Antonius“, nato smo si ogledali mesto Uden, ki je s 40.000 prebivalci razmeroma veliko. Po kosilu smo z avtobusom obvozili provinco „Noord-Brabant“ in med potjo videli značilne mline na venter in prav tako značilno obramb-

no mestoce Heusden. Nazaj grede smo si še ogledali baziliko Sint Jan v Hertogenboschu.

Koncert v Udenu. Glavni koncert je bil v soboto zvečer v mestu Uden. V cerkvi, kjer je bil koncert, je selske pevce pozdravil slovenski napis „Dobrodošli“. Prišlo nas je poslušat okoli 450 ljudi. Koncert sta povezovala mag. Pavel (nizozemščina) in mag. Pepca (slovenščina) Olip. Pozdravne besede je Selanom izrekel župan Udena Hehenkamp. V govorih, ki sta jih imela predsednik PD Sele Heribert Kulmesch in predsednik zbora gostitelja Jan van den Heuvel, je bilo poudarjeno, da zbora povezuje

globoko prijateljstvo. Govornika sta izrazila željo, da bi prijateljstvo, ki se je začelo lani ob gostovanju Nizozemcev v Selah, postalo še globlje. Kulmesch je v svojem govoru poudaril pomembnost spoznavanja drugih, tujih kultur. Povedal je tudi, da so Selani zelo zavedni Slovenci in na to ponosni. Selani so gostiteljem podarili miniaturo Košute in sliko pevskega zbora. Kulmesch je povedal, da so Karavanke za nekatere na Koroškem simbol ločevanja. Da pa so Nizozemci dali svojemu zboru ime Karavanke pomeni za Selane, da so zanje postale simbol povezovanja. Poudaril je, da so pri glasovanju o EU v Selah glasovali z prepričljivo večino za

pristop. V kratkem dia-predavanju so Selani Nizozemcem predstavili tudi domači kraj. PD Sele je pod vodstvom mag. Romana Verdela pel domače slovenske pesmi in pesmi drugih narodov. Koncert je trajal približno dve uri, nakar je bilo še pripravljeno družabno srečanje, pri katerem se je mnogo prepevalo. V nedeljo dopoldan so Selani z „De Karawanken Mannenkoor Volkel“ sooblikovali sv. mašo v cerkvi Pius X. v Udu. Omembe vredno je nedeljsko kosilo, saj so nam postregli z domačimi specialitetami. Popoldne je bil na programu še koncert v Erpu (mesto blizu Udena), kjer je sodeloval tudi tamkajšnji zbor „Terpsichore“. Koncerta se je udeležilo lepo število ljudi, ki so z velikim navdušenjem sledili pesmim Selanov in ostalih dveh zborov.

Večerjali smo spet značilno nizozemsko kuhinjo, po večerji pa smo imeli družabni večer z gostitelji. Večer je bil spet odlično organiziran. Na žalost smo se ob

Selski pevci so na Nizozemskem trikrat nastopili. Na sliki jih vidimo po sooblikovanju sv. maše pred cerkvijo Piusa X. V sredi med njimi domačinka Zofka Drenovec in njen mož, ki sta zvesta naročnika Našega tednika!

Nizozemskem

pol enih zjutraj morali posloviti. Na zadnjem večeru so nas prese- netili z zelo dobro plesno skupino, ki je plesala nekaj indijskih ples- sov. Med drugim je zaigral tudi selski Helijev ansambel domače pesmi.

Gostoljubnost Nizo- zemcev. Ko smo se v petek zjutraj odpeljali proti Nizozemski, smo vsi bili radovedni, kako nas bodo sprejeli. Prvo presenečenje je tako bilo že sprejem v sloven- skih besedah. Takoj smo spozna- li, da so Nizozemci zelo gostoljub- ni in prijazni. Perfektno so organi- zirali program in ustregli vsem

našim željam. V posebnem pro- gramskem zvezku so vseskozi pi- sali o tem, da je v Selah slovenščina pogovorni jezik in da so Selani koroški Slovenci. Videlo se je, da Nizozemci gledajo dvo- jezičnost zelo pozitivno. Pri nas doma mi to pogosto pogrešamo. Za nas Selane je bila pevska tur- neja po Nizozemskem izredno us- pešna, saj je slišalo selske pevce preko 1000 ljudi. Poglobila so se prijateljstva, medsebojni odnosi so se utrdili. Srečanje pretekli konec tedna gotovo ni bilo zadnje, kajti Nizozemci so obljubili, da pridejo kmalu spet na obisk v Sele.

Za ojačitev manjšin s pomočjo turizma

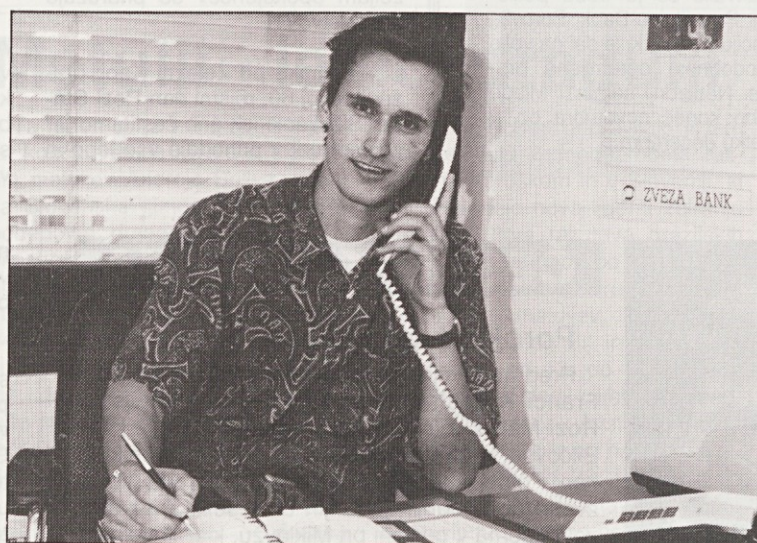
Danes, v petek, vabi Slovenska gospodarska zveza v Tinje na zaključno konferenco „Kulturni turizem in manjšine v Evropi“. Projekt „Kulturni turizem in manjšine“ je prvi na Koroškem, ki ga podpira EU. Pogovarjali smo se s tajnikom SGZ mag. Jožetom Picejem.

Naš tednik: Vaš projekt „Turi- zem in manjšine“ ste zaključili. Kaj je glavni cilj projekta?

Mag. Jože Picej: Glavni cilj projekta je pospeševanje kultur- nega turizma manjšin, ki je uskla- jeno s predstavami manjšin. S tem hočemo tudi utrjevati identite- to narodnih skupnosti.

Kako ste ta cilj konkretizirali v okviru vašega projekta?

Sprva bi poudaril, da je to kon- ceptualen projekt, kar pomeni: iz- delali smo analizo o kulturnem delovanju in ponudbi koroških Slovencev; enako pa velja tudi za področje turizma. Dejstvo je npr., da koroški Slovenci v nobenem turističnem prospektu niso ome- njeni. Nadalje smo ugotovili, da je zanimanje turistov za kulturne ponudbe na Koroškem zelo skrom- no, čeprav na drugi strani obstaja- jo mednarode raziskave, da 10 do 15 odstotkov turistov potuje, ker želijo spoznati kulturo drugih dežel. Skromna pa je tudi speci- fična kulturnoturistična ponudba naše manjšine. V primerjavi z Lužiškiimi Srbi npr. nimamo last-

Tajnik Slovenske gospodarske zveze mag. Jože Picej.

nih muzejev, katere bi lahko na manjšinski kulturi zainteresirani gostje celo leto obiskovali.

Vendar: koroški Slovenci imamo bogato pevsko in fol- klorno dejavnost.

To absolutno drži in tudi ne smemo pomena tega delovanja podcenjevati. Toda treba je upoš-

tevat, da naša društva že prireja- jo kulturne prireditve, namenjene turistom, vendar ne moremo od njih zahtevati, da so gostom takorekoč vsak dan na razpolago. Zato skušamo z našim projektom nagovoriti goste, da bi obiskali našo deželo v pred- in posezons- kem času, torej v času, ko imajo

Elektronska pošta INTERNET tudi pri koroških Slovencih

Svetovna računalniška mre- ža INTERNET je ta teden v go- steh na Koroškem, točneje v Bad Kleinkirchheimu, kjer so priredili tako imenovano INTERNET PARTY, s katero želijo predstaviti to komunika- cijsko mrežo širši koroški jav- nosti. Tudi na Koroškem se po- stopoma širi ta svetovna raču- nalniško-komunijska mreža in bo gotovo v nekaj letih pri nas udomačena in bo dobila verjet- no podobno mesto kot na primer televizija, teletext ali tele- fon.

Za Koroško je zaenkrat IN- TERNET velikega pomena v turizmu. Tako lahko koroški tu- rizem ponudi preko INTERNET svoje usluge, vsak posamezni hotelir pa še v posebnem lahko izkoristi INTERNET kot trans- porter inserata. Iste možnosti ima v INTERNET-u praktično vsak, ki pač najame stran, ki je potem po vsem svetu na voljo uporabnikom, ki lahko koristijo podatke. Od oktobra naprej smo v INTERNET-u zastopani tudi koroški Slovenci, namreč s

Sodelavec KKZ Franci Tomažič je skupno s svojim bratom Hanzijem izdelal za INTERNET program o koroških Slovencih.

projekom „Narodne skupnosti in kulturni turizem“, ki ga spremljata Slovenska gospo- darska zveza in Krščanska kul- turna zveza. Projekt podpira tudi EU in ga bodo javnosti predstavili v petek, 13. oktobra dopoldan, v Domu v Tinjah.

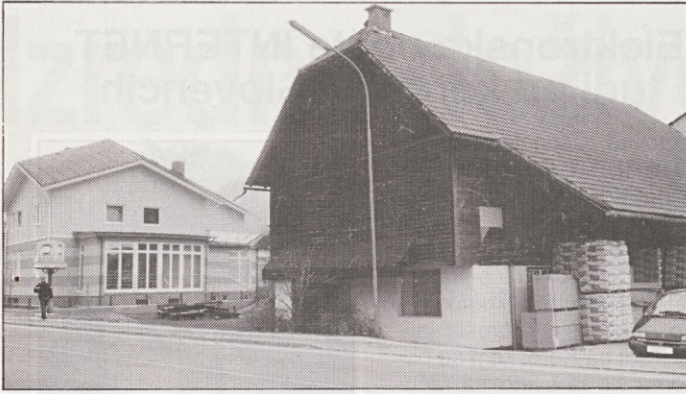
S.K.

tudi naša društva svoje prireditve. Učinkov bi bilo več: prišlo bi do pozitivne pred- in posezonskega turizma, turisti bi bolje spoznali manjšino, turistična združenja pa bi v manjšini spoznala pomemben gospodarski dejavnik, ki ga je tre- ba mdr. upoštevati v perspektivah.

Obrazložil si cilje projekta in analizo kulturnoturističnega položaja manjšine. Kakšne pa predlagate konkretne ukrepe?

Izdelali smo katalog ukrepov, iz katerega so štiri modelni projekti že dokončno izdelani. To je, prvič, 16-stranska brošura, v kateri predstavljamo turistom koroške Slovence. Brošura je napisana v petih jezikih. Drugič, pripravili smo šeststranski kulturnoturistični folder, ki ga bomo razposlali turi- stičnim agencijam v vseh državah EU, poleg tega pa še v Sloveniji, Madžarski, Češki in Poljski. S tem folderjem bomo skušali nagovoriti predvsem tudi druge manjšine, saj je v Evropi okoli 50 mio. pripadnikov manjšin. Tretji projekt je sistematično izobraževanje turi- stičnih vodičev na Koroškem, za katero bo pristojna KKZ. Četrti konkretni projekt zadeva priključi- tev koroških Slovencev na IN- TERNET (ta projekt posebej predstavljamo, op. ured).

Janko Kulmesch

Stara Zadruga med novim Zadruga-marketom in Posojilnico bo stala le še nekaj dni. Na njenem mestu bodo prosvetarji postavili kulturni dom Pliberk.

Pliberk: staro Zadrugo že podirajo

Preteklo soboto so v Pliberku začeli pobirati strešno opeko čez streho stare Zadruge, ki stoji med Posojilnico in Zadrugo. Še letos jeseni bodo hišo popolnoma podrli, na istem mestu pa bodo postavili slovenski kulturni dom, v katerem bo v kleti prostora tudi za telovadnico. Društvu kulturni dom, kateremu predseduje ek. sv. Fric Kumer, je uspelo zbrati že precej finančnih sredstev; se-

veda pa še manjka dosti denarja. Zato društvo poziva vse prosvetarje in rojake, da pomagajo. Pri Posojilnici v Pliberku so odprli posebni konto, na katerem zbirajo podporo. Zelo potrebujejo pa tudi pomoč pri podiranju in nato pri gradnji, kajti le s skupnimi močmi bo možno sezidati kulturni dom, v katerem bodo dobili svoj sedež in domovino vsa slovenska društva občine. **S. K.**

Mlada EL hoče mladino politično izobraževati

Pred nedavnim je imela Mlada EL svoj seminar v prostorih Posojilnice-Bank Borovlje. Zbralo se je dvajset mladih, ki se želijo po svojih močeh aktivno vključiti v politiko. Vodja seminarja je bil stari znanec dr. Karl Staudinger z Dunaja. Cilj prvega seminarja Mlade EL je bil, da se izdelata delovni načrt za prihodnje leto. Seminarja se je udeležil tudi poslovodeči tajnik EL B. Sadovnik. Najprej so udeleženci od vodje seminarja dobili vsak posebej impulzno vprašanja, na katera so morali

potem odgovarjati. Pri tem so se izcimila štiri področja, na katerih se mladi hočejo posebej udejstvovati. To so: manjšinska politika, politična izobrazba, javno delo in aktiviranje mladih. Ustanovili so tudi delovne krožke, ki bodo v naslednjih dveh mesecih izdelali nadaljnji načrt.

Zahvaliti se je treba poslovodji Posojilnice-Bank Borovlje Franciju Kelihu, ki je dal na voljo najsodobnejše opremljene prostore. Naslednji seminar Mlade EL bo konec novembra oz. v začetku decembra.

ČESTITAMO

Sonja Kramer iz Dobrle vasi je slavila okrogli jubilej. Profesorici na Slovenski gimnaziji iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše. Čestitkam se pridružujejo znanci in prijatelji SPD „Srce“ in EL Dobrle vas.

Pretekli petek je slavil rojstni dan **Martin Komar** iz Kazaz, za kar mu prisrčno čestitamo ter želimo vse najboljše. Čestitkam se pridružujejo vsi domači, predvsem pa člani društva upokojencev Podjuna, ki kličejo Martinu še na mnoga zdrava leta!

Prav tako včeraj je slavila visok osebni jubilej **Ursula Mautz** s Šajde v Selah. Tudi njej veljajo naše iskrene čestitke in najboljše želje.

Na Lipi blizu Vrbe je slavila 80. rojstni dan **Terezija Kovačič**. Ob tem visokem osebnem jubileju prisrčno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva! Čestitkam se pridružujejo trije sinovi z družinami.

Prisrčne čestitke za osebni praznik veljajo tudi **Ingi Seher** iz Št. Ilja ob Dravi. Še na mnoga zdrava in srečna leta!

Društvo upokojencev Št. Jakob čestita za osebni praznik **Anni Ogris** iz Št. Jakoba. Vsi ostali člani želijo slavljenci vse najboljše ter želijo, da ne bi delala preveč in si privoščila več miru. Čestitkam in željam upokojencev se pridružuje uredništvo NT.

V Lobniku pri Železni Kapli praznuje svoj 60. rojstni dan **Rezi Stá-ne**. Slavljenci iskreno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje vse lepo in

dobro, predvsem trdnega zdravja!

V Selah so obhajali rojstni dan **Mici Čertov**, **Hilda Čertov** in **Maks Oraž** z Borovnice, **Karl Podgornik** pri Cerkvi in **Marti Dovjak** s Kota. Vsem slavljencev veljajo naše iskrene čestitke in najboljše želje!

Vse najboljše želimo tudi mali **Vanesi Ogris** z Moščenice pri Bilčovsu, ki praznuje rojstni dan. Čestitamo!

Društvo upokojencev Podjuna čestita za osebni praznik **Mariji Nindler** iz Dobrle vasi. Prisrčnim čestitkam in najboljšim željam društva upokojencev se pridružuje uredništvo NT, ki kliče slavljenci še na mnoga leta!

80. rojstni dan je slavila **Marica Malle**, po domače Breznikova mama iz Slovenjega Plajberka. Slavljenci ob tem visokem jubileju iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebne sreče. Čestitkam se pridružujejo vsi domači.

Abrahama je srečala **Mózgano-va Rezika**, za kar ji želimo vse najboljše, predvsem zdravja in osebnega zadovoljstva! Čestitkam se pridružujejo njeni najdražji.

18. pomlad je obhajala **Tatjana Pörsch** iz Železne Kaple. Čestitamo in vso srečo v prihodnje!

40. obletnico poroke sta slavila **Anica** in **Stane Vrečar** iz Kotmare vasi. Za ta visoki skupni jubilej iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše, predvsem mnogo skupne sreče in medsebojnega razumevanja!

Rojstni dan obhajata **Inge Slavnov** in **Urška Paul**. Tudi njema veljajo naše iskrene čestitke in najboljše želje!

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebni praznik **Heleni Kro-pivnik** iz Rinkol, **Avgustu Eberweinu** iz Repelj, **Mariji Hirm** iz Gornje vasi in **Roku Drugu** s Svetega mesta. Vsi ostali člani društva upokojencev Pliberk prisrčno čestitajo ter kličejo slavljencem še na mnoga zdrava in milosti polna leta. Čestitkam upokojencev se pridružuje uredništvo NT.

Moniki (prej Seher iz Velinje vasi) in **Berndu Thurnerju** iz Celovca se je rodil prvi sinček Aljoša. Srečnima staršema ob tem lepem dogodku iskreno čestitamo, malemu Aljošu pa želimo vse lepo in dobro na življenjski poti.

ČESTITKA TEDNA

Poroka dveh pevcev

Pred nedavnim sta si obljubila večno zvestobo **Franci Kruschitz** iz Velinje vasi pri Bilčovsu in **Rozi Matitz** iz Srej pri Škocijanu. Poroka je bila v Bilčovsu, kjer je zakonca vezal domači župnik dekan Poldej Kassl. Po poročnem obredu so se svatje do zgodnjih jutranjih ur veselili z mladima zakoncema v gostilni pri Miklavžu, kjer jih je glasbeno zabaval ansambel „Alpe Adria Sextet“, bolj poznan pod nekdanjim imenom „Zmeda“. Ker sta novoporočenca tudi zavzeta pevca in člana raznih pevskih zborov, jima je na svatbi med drugim zapela Danica, zbor SPD Bilke, deklški zbor Škocijan in tudi Vocalitas iz Vrbe.

Zakoncema Franciju in Rozi ob tem lepem življenjskem dogodku prisrčno čestitamo ter na skupni življenjski poti želimo vse najboljše, predvsem mnogo medsebojnega razumevanja in zadovoljstva!

petek, 13. in sobota, 14. oktobra, 9.00 - 18.00

VELIKA

prodaja

SVEČ

NA TOVARNIŠKEM
ZEMLIŠČU
SVEČARNE

PRI ŽELEZNI KAPLI

- * prosta prodaja sveč iz svečarne
- * Velika izbira dišečih svetilk, sveč in dišečih olj
- * Okrasne sveče vseh vrst

PO ABSOLUTNO UGODNIH CENAH

DOBROPIS

Pri nakupu dobite s tem dobropisom paket svečk za čajno skodelico (10 svečk) ali eno baklo zastoj.

VEČ VRST

ICA SVEČ

KILOGRAM
SAMO

SOBNI VODNJAK

KOT IDEALEN PROSTORSKI VLAŽILNIK IZ KERAMIKE IN S STUDENČNO SKALO TER ČRPALKO

od

999.-

DIŠEČA HIŠICA

Z DIŠEČIM
OLJEM IN SVEČO

DIŠEČA
SVETILKA

Sporočilo bralkam in bralcem Našega tednika

V zadnjem času večkrat ni funkcionirala dostava Našega tednika, posebej ne v poštnem območju Celovec. Vzrok za to ni na strani uredništva in tiskarne.

Prosimo vse bralke in bralce, ki ne dobijo pravočasno Našega tednika po pošti, da nam to takoj javijo.

TELEFON:
0 46 3 / 51 25 28 - 23

(Nadja Pegrin)

Lep pozdrav!
Uredništvo Našega tednika
Mohorjeva tiskarna

Metulji - leteči dragulji

Ta teden se je v Trziču (Slovenija) končala šesta razstava eksotičnih metuljev Andreja Brillya, učenca Slovenske gimnazije. Andrej je podedoval dragoceno zbirko 772 eksotičnih metuljev, 144 eksotičnih hroščev iz 44 različnih držav ter 1045 poldragih in dragih kamnov, 448 umetniških fotografij in 200 vlitin od svojega pokojnega strica in inž. Jožeta Šlajmerja. Danes pa piše svojo prvo knjigo „Metulji - leteči dragulji“ in področno nalogo na največjo v Sloveniji.

Prof. dr. Božo Drovenik, predsednik etomološkega društva Slovenije in evropsko znan poznavalec žuželk in tajnik etomološkega društva inž. Stane Gombec sta pripoznala Andrejevo zbirko kot drugo največjo v Sloveniji.

Andrej je s pomočjo Grege Jenciča, učenca TAK, in Roberta Cankarja, učenca grafične šole v Sloveniji, v treh letih opremil zbirko z informacijami do te mere, da je danes med najbolj opremljenimi zbirkami na tem področju. Andrej,

Grega in Robert pripravljajo v tem šolskem letu 6 mednarodnih razstav na Koroškem in v Sloveniji, ki naj pritegnejo nove ljudi k zbiranju metuljev. Prva razstava brazilskih metuljev in kamnov bo na TAK od 12. do 16. oktobra. Druga razstava eksotičnih metuljev, mineralov, umetniških fotografij in vlitin bo v Št. Jakobu od 13. do 30. novembra. Nato bo sledil cikel štirih mednarodnih razstav v Avstriji in Sloveniji. Prva razstava bo na Slov. gimnaziji in TAK od 26. februarja do 22. marca '96. Razstava bo dobro pripravljena, dnevno bodo potekala dvojezična strokovna predavanja, povabljenih pa bo veliko šol s Koroške. Druga razstava bo podobna prvi, le da bo imela dodatno še posebno razstavo fotografij v temi. Termin in področje še nista določena, ponudbe pa še sprejemajo na Slov. gimnaziji ali TAK. Pri razstavah jim bo pomagala Andreja Lepuschitz s svojo skupino mladih raziskovalcev.

Miha Kaufman

PISMO BRALCA

Več ko žalostno . . .

Kot predsednik SKD „Globasnica“ moram ugotoviti, da se je dr. Šturm kot predsednik Zveze slovenskih organizacij udeležil 10. oktobrske pavorke v Celovcu in s tem ignoriral bojkot vseh slovenskih društev in organizacij, ki iz že znanih vsebinskih razlogov niso sodelovali pri tem „marširanju“.

S tem dejanjem je padel Šturm v hrbet vsem društvom in brezpogojno sprejel enojezično predstavitev naših dvojezičnih občin (razen Bilčovsa). Naj na tem mestu samo omenim prizadevanje SPD „Srce“ in EL v Dobrli vasi, ki so bili izraz dobre volje, ter negativni odmev s strani dobrolskih večinskih strank. Šturmov ignoranca slovenskih društev in njegovo sodelovanje pri povorki je zato, mi-lo rečeno, več ko žalostno . . .

Bernard Sadovnik,
predsednik SKD „Globasnica“

ERNEST RUŽIČ**PORABSKO
PISMO**

V prvem Porabskem pismu sem omenil dve večji nalogi med slovensko manjšino na Madžarskem: prizadevanja za odpiranje novih mejnih prehodov (vsaj enega) med Porabjem in Slovenijo in načrte za ustanovitev porabske slovenske radijske postaje v Monoštru.

Pobudo za ustanovitev radijske postaje je dal predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnök na seji mešane slovensko-madžarske komisije, ki je v Ljubljani prvič po podpisu (leta 1992) obravnavala uresničevanje Sporazuma o zaščiti manjšin: porabskih Slovencev in prekmurskih Madžarov.

Sporazum ne govori o recipročnem uresničevanju manj-

**Slovenske radijske oddaje
za državno statistik**

šinskih pravic, marveč zagotavlja porabskim Slovincem in prekmurskim Madžarom enake pravice. Glede na to, da je zakonska in praktična manjšinska zaščita v Sloveniji (še vedno) dosti nad ravno, ki jo svojim manjšinam zagotavlja Madžarska, se porabski Slovenci zavzemajo predvsem za postopno približevanje enakim pravicam,

kot jih imajo prekmurski Madžari.

Sem lahko uvrstimo tudi radijske oddaje, saj imajo prekmurski Madžari svojo valovno dolžino, na kateri zdaj predvajajo vsak dan poprečno osem ur programa v madžarskem jeziku.

V primerjavi z njimi pa imajo porabski Slovenci le vsako nedeljo po 30 minut (pol ure, da ne bo pomote) svojega radijskega

ko sploh poslušali te pol ure svojega programa.

Kako v „prazno“ gredo oddaje, se vidi najbolj po odzivih s terena, ki jih po letu 1992 skoraj ni več. Prej pa so pisma prihajala pogosto, z njimi pa so porabski Slovenci obveščali sodelovalce o svojih dogodkih in tem, kaj bi želeli slišati v oddaji.

Zato so prizadevanja za ustanovitev porabskih slovenskih radijskih oddaj iz Monoštra zelo upravičena. Po pričakovanju se je najbolj zapletlo pri pridobivanju frekvence. Prvi odgovor iz Budimpešte je, da tu (bližina Avstrije in Slovenije) ni proste valovne dolžine. Kljub temu bodo porabski Slovenci s svojimi prizadevanji nadaljevali. Pri uresničitvi tako pomembne naloge pričakujejo tudi pomoč iz matične države, zlasti iz RTV Slovenija.

Direktor radijskih programov Andrej Rot je porabskim Slovincem pomoč obljubil, posebno pri izpeljavi tistih nalog, kjer ima Radio Slovenija bogate izkušnje in vrsto strokovno uposobljenih delavcev.

**Iz drugih
časopisov**

Nimam nobenih stikov ne s pisatelji ne krogi oz. organizacijami tukajšnjih Slovencev. Tudi nimam njihovih časopisov in ne poslušam slovenskega radia. (. . .)

S tem predlogom (da bi bil na plebiscitni proslavi slovenski govornik – op. ured.) se je obrnila name Zveza slovenskih organizacij. Tukajšnja levica bi torej hotela, da bi bil njihov zastopnik. Že julija so mi telefonirali in me vprašali, ali bi hotel govoriti. Tega niti nisem jemal resno, toda potem smo doma v družini o tem precej govorili in nazadnje se nam je zdelo, da bi verjetno le bilo pametno, če bi predlog sprejel, kajti če bo tam govoril kak Nanti Olip, nas bo sram. Tako sem mislil – ker smo že itak (smeh) zadosti potlačeni na na riti – naj bo, pa sprejemem.

Florjan Lipuš
v ljubljanskem Delu
(5. 10. 1995)

**FRLOŽEV LUKA –
glas iz ljudstva, dober dan Buəh daj!**

Uh, taq so me pa že srbelə prstə vso niədalo da . . . Vanə te miəsənc, kə səm šribu, səm še čisto na plibršqo vižo suku besiəde, tedi je še ləbušcə Tevž „havžvu“ v NSKS. Səm pa qoj kmav čutu, da se bo vrame pradjavo, səm se pa šitro začev rožanščəne vəcitə. No ja, ta prava sevščəna dovsa od Qošute tu še qni, taq šitro je qnisəm mōhu zməšitə v hvavo; bom mōhu še profezarja Toma Priestlyja z Edmontona v Kanadə prositə za pomuəč, te je zavsiəma vəcən Salan.

„Žaloigra“ sa pa „šaloigra“ ta – po domače ana qorōšqə qomedija braz pravā qonca. No, šentoktobrje ma liətəs svoerāpredəžnəqə, prov tđəqə so ha hospuəd Zernatto od vsā začetqə otlə metə. Zatu miənəm, da bo zastōpu na tam səmiñə najprej řa pa sabe, Svovejncə pa bol mav, zatu qə je bol vsilan pa podtekřan qaqr pa po naši volə. V tam spraqarīnə sta našləñe hviñava Zernatto pa mav šturmovsqə frakcija ZSO (Robak, schau ōba!), tə novə NSKS, qə ma dasetbartə močnejšo „demokratično legitimacijo“ pa pusiəbno še mvadino za səbō, je pa na zhubə. A mōrmo po vsej silə pa prov za 75-liətəncə svoerā predəžnəqə metə? – Nō, rəzvōčəq je riəsən velaq: prad petənsədəmed liətīmə, nofembra 1920, so torə na Žəhpolah neči pojəsqalə ana „Svovejncə“, da sta pole z aniəm Niəmcam vən s qeleha „hlihñho“ (spravo) piva pr ani tači qomedija. (Qeləhov so ja tedi do-

volj melə, qə so jəh maja 1919 naqradlə pa narpilə po cirqlah, žahradah pa farovžah). Zatu, da smo sədej djalə „pa naj bō“, na zvedīñe, hvaležnost pa pomuəč pr ani druji riəcə čaqatə pa nči treba. V tah petənsədəmedrah liətah qni vədətə nquəharja, da bə čəvaq mōhu rečə: „Unser Landeshauptmann Naš deželni glavār“. Sami londəsfrežarjə, gavljatarjə, gavhavptmanə, . . . A bo odsihmav drhačə, prej da nas bojo zavsiəma „inhalirilə“?

No, so pa še druje reči, qni trebə se vačətə qoj s politəqə quələ. Temə v hasə majo Turčə bazar, klub pa molivnəco. V nedelo səm pa spət v bazarə biv po qrəh, me je pa Turčin pobarov, qaj je pr nas Buəh pa Sv. Trojica. Səm pa djav, sqrivnuəst vere. Orientalcə mōrš pritə s poduəbo pa prhlihinho, səm pa djav: Sədi boš duəmə šov, boš qofē zamlov, prstavu pa zvaru, zravnən sə boš pa sviətu, qə je že nuəč, vse z elehtrəq: elektrika je ana, diəva pa truəje: mətər žane pa hreje pa sviətə. Je pa djav: Hätt' mir nicht gedacht, daß soviel dahinter ist! Zravnən səm pole, bol za se, še vzdəhnu, da mamə še ano sqrivnuəst: Frlož je tudi qoj adən, qna viəmə pa, qoliqə oseb je v njomə.

Pa še ana riəc: V SV (7. 9. 1995) baram mastno nadruqano „Dvojezične Djekše stare 1100 let“. A so Diəqəše riəsən že tavžent let dvojezične? Še stuə let naq. Pa brez zamiəre. Pa strov bōdē!

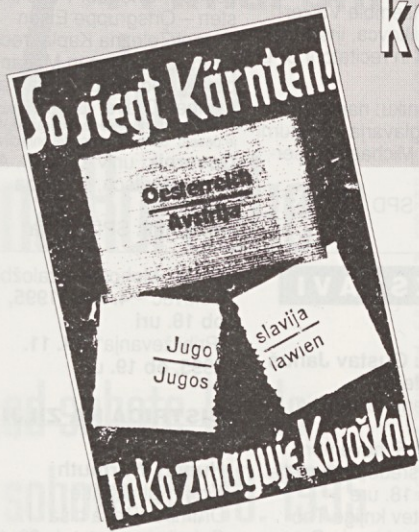
RIŽNARJOV

1918

BOJ ZA KOROŠKO-SLOVENSKO MEJO

1920

Kako je prva slovenska vlada reševala koroško vprašanje

Nadaljevanka

Pred dvema letoma je v Ljubljani izšlo zanimivo znanstveno delo Bojana Balkovca o Prvi slovenski vladi 1918–1921. Narodna vlada je delovala v precejšnji meri samostojno – mdr. tudi glede problemov na Koroškem in Štajerskem. Poglavje o boju za meje s Koroško in Štajersko objavljamo v nadaljevanjih.

Pogajanja med vladami iz Ljubljane, Celovca in Dunaja so potekala med 9. in 12. decembrom 1918 v Ljubljani. Rezultat je bila le pogodba o dobavah premoga Avstriji, ki bi v zameno omogočila neoviran tranzit med Državo Slovencev, Hrvatov in Srbov in Češkoslovaško. Slovenska delegacija je zahtevala vse slovensko ozemlje, Avstriji pa so ponujali le sodne okraje Pliberk, Dobrla vas in Železna Kapla ter pogojno tudi Borovlje. Skupen sklep je bil, naj o tem prepustijo odločitev mirovni konferenci v Parizu.

Zvečer 14. decembra 1918 so srbske čete zasedle Grabštanj na Koroškem. Kljub opozorilom srbskega poročnika Milosavljeviča, da gre v bistvu za zasedbo antantnih čet v skladu z dogovori o premirju, so jih Avstriji napadli. Srbi so imeli 45 mrtvih in 309 ranjenih, avstrijske izgube pa so bile minimalne. Narodna vlada je na seji 16. decembra sklenila protestirati pri Državnem uradu za zunanje zadeve na Dunaju in deželni vladi v Celovcu. Poleg tega je poslala v Zagreb polkovnika Ulmanskega, ki naj bi izposloval zasedbo Celovca s srbskimi četami. S Koroške so v istem času prihajala sporočila o preganjanju Slovencev. Deželna vlada v Celovcu je na protest Narodne vlade glede dogodkov v Grabštanju odgovorila, da so za vse krivi jugoslovanski vojaki (Zapisnik 36. seje, 18. 12. 1918).

26. in 27. decembra so Avstriji izvedli napad na Labotsko

dolino, kjer sta preprečila poraz Maister in Malgaj. V nevarnosti je bil tudi Dravograd. Koroška deželna vlada je poslala Narodni vladi telegram, v katerem je protestirala zaradi dogajanj na Koroškem. Narodna vlada je s tem v zvezi 27. decembra sklenila poslati spomenico z navedbami represivnih ukrepov proti Slovincem deželni vladi v Celovcu, Državnemu uradu za zunanje zadeve na Dunaju, polovniku Pribičeviću, vladi v Beogradu in časopisom.

Na protestnem shodu v dvorani Union v Ljubljani 1. januarja 1919 je prišlo do pobude za ustanovitev legije prostovoljcev za Koroško. Pobudo je dal komisar Smodej, ki je istočasno kritiziral ljubljansko in beograjsko vlado ter generalštab zaradi brezbržnosti glede Koroške. Predsednik vlade je nato dal predlog za ustanovitev legije na glasovanje poverjenikom po okrožnici in vsi dospeli odgovori so bili pritrdilni, poverjenika Kristan in Ravnihar pa nista bila dosegljiva. Anton Kristan se je kasneje na seji vlade 3. januarja 1919 izrekel proti pobudi, češ da je za to pristojna vlada v Beogradu. Mnenju Kristana se je pridružil tudi Triller. Trillerjev predlog, naj izrečejo oceno, kdo je kriv za stanje na Koroškem, ni bil izpeljan, saj bi s tem napadli tudi vlado v Beogradu. Vlada tudi ni sprejela predloga Kristana, naj se na prihodnji seji zaradi kritike vlade zagovarjata Smodej in Müller. Na sejo naj bi povabil le podpolkovnika Ul-

manskega, da bi poročal o stanju vojaštva na Koroškem.

Karel Verstovšek je menil, da je za noveletne napade časopisov na delo vlade kriva vlada sama le v toliko, ker je dovolila hujskanje proti vladi, češ da ni naredila dovolj za Koroško. Verstovšek je omenil časopisa Jugoslavija in Domovina, ki sta konec leta 1918 kritizirala Narodno vlado, da je na Koroškem premalo energična, in da vodja njenih enot Alfred Lavrič ne zna slovensko. Po mnenju Domovine je imela Narodna vlada dve napaki: staroavstrijski duh in pomanjkanje odločnega in brezobzirnega jugoslovanstva. Avtor omenjene ocene se je podpisal kot Jugoslovan.

V zvezi s tem je bil sprejet Tavčarjev predlog, naj se v časopisih objavi komunike s seje, kjer bi poudaril, da se je Narodna vlada zavzeto in resno ukvarjala z vprašanjem Koroške, posamezni poverjeniki pa so v debati ocenili, da je vlada storila glede Koroške vse, kar je mogla.

Predsednik Pogačnik je na isti seji tudi poročal, da je general Krsta Smiljanič dobil iz Beograda brzojavko, naj Narodna vlada na Koroškem in Štajerskem določi črto, do katere naj bi prišle jugoslovanske čete. O tej črti naj bi se naslednji dan (4. januarja) dogovorili predsednik Pogačnik, poverjeniki Triller, Brejc in Pogačnik ter polkovnik Ulmansky.

Nadaljevanje prihodnjič

Železna poroka Koroške

Graški študentje so ob 75-letnici plebiscita o koroški realnosti, o pretekli razklanosti in bodoči skupnosti razmišljali po svoje.

Sporočilo graških študentov (priređitelj KSSŠ Gradec) je izvedla skupina SCHLAUCH, ki „proizvaja umetni sistem zvokov, slik in medijskih kodov, ki med sabo komunicirajo“ (lastna izjava). Za koroško obletnico so pripravili performance z naslovom hundemengen (množice psov), ki so jo sami razlagali v ločenih pojmišjih Hundei in Mengen z izrazi kot so: *Neskončni pasji kupi! ugrize spodminirati v napol odprtih intervalih kot negativne elemente! den lustschweif läufiger kampfmengen umverzüchten ins verknüpfte des weil.*

Obiskovalec (kakih 150 radovednežev se je zbralo) spektakla je videl, slišal in doživljal večer takole:

Po običajnih formalnostih ob vstopu (vstopnica je bila štampiljka na roko, vsak je dobil kopijo osebne izkaznice iz leta 1920) so udeleženci prehodili neskončno dolg labirint, okrašen z diapozitivi, ki so spominjali na obdobje ljudskega glasovanja. Ko se je vsak, kot je vedel in znal, izvlekel iz zapletene preteklosti, se je znašel pred točilno mizo v sedanjosti, naročil pijačo in se – že zaradi utenjenosti – pogovarjal s sosedom.

Ni bilo ne govornje besede, ne igre, ne petja ne drugih tradicionalnih slavnostnih oblik! Po eni uri pa je obiskovalec boleče občutil z lastnimi ušesi ob plazu do meje vzdržljivosti naraščajočih zvokov, kako moreča je koroška sedanost v glavah tistih, ki se vanjo poglabijo. Današnji vrvež, osebna razklanost, brezmiselnost, obsedenost od boja za obstoj – obvladovanje preteklosti v sedanjosti zahteva od človeka več kakor zmore. Preteklost je vedno prisotna, zgubi se v labirintu, če samo gledaš nazaj. Živeti je treba zdaj in z navzočimi, ki so vsi na istem: na čisto racionalni način dobiš spremljevalca, sogovornika in razmišljaš – o sebi, o drugih, o domovini in njeni stvarnosti.

Alojz Angerer

PETEK, 13. oktober
Kulturna obzorja

SOBOTA, 14. oktober
Od pesmi do pesmi –
od srca do srca.

NEDELJA, 15. oktober
6.30–7.00 Dobro jutro
na Koroškem – duhov-
na misel (Gabi Amruš)
18.00–18.30 Dogodki in
odmevi

PONED., 16. oktober
Narodna skupnost in
„Internet“ – odrešenje
ali kamenček v svetu
bytov?

TOREK, 17. oktober
Partnerski magazin

SREDA, 18. oktober
Koroški zbori
Večerna 21.04–22.00
Glasbena oddaja.

ČETRTEK, 19. oktober
Rož – Podjuna – Zila

PETEK, 20. oktober
Kulturna obzorja

Petek, 13. oktobra

PLIBERK

XY nerešeno – monodrama za 23 oseb in en televizor
Janko Messner/M. Hinteregger
Slovenska prosvetna zveza
Čas: ob 20. uri
v nemškem jeziku

Sobota, 14. okt. '95, ob 20.00
v slovenskem jeziku
Kraj: pivovarna Štih-Sudhaus
Prireditelj: Kulturinitiative Bleiburg, Lyons-Club Bleiburg

Sobota, 14. oktobra

DOBRLA VAS

Pogovorni večer: **Prof. Dr. Karl-R. Essman**, verskopedagoški inštitut, Dunaj: **Pomaga Cerkev ljudem živeti?** (v nemškem jeziku)

Čas: ob 14.30 uri
Kraj: v župnišču v Dobrli vasi
Prireditelj: Katoliška prosveta

Četrtek, 19. oktobra

BOROVLJE

Predavanje Dia-posnetkov
Hanzija Schaschlina iz potovanja v Ravensbrück

Čas: ob 19.00

Kraj: Kulturni dom SPD Borovlje pri Cingelcu na Trati
Prireditelj: Zveza slovenskih žena in SPD Borovlje

Petek, 20. oktobra

BILČOVŠ

Predavanje: „**Koroški Slovenci in narodne skupnosti v Evropski uniji**“ – v okviru prireditvene serije „Zukunft Österreich – Zukunft Europa“ Zveznega ministrstva za pouk in kulturne zadeve

Predavatelj: poslanik dr. Wolfgang Petritsch, vodja biroja za odnose s tujino mesta Dunaj, (prejšnji šef kabineta kanclerja Kreiskega)
Kraj: gostilna Koren, Kajzaze
Čas: ob 19.30
Prireditelj: SPD Bilka
Po predavanju bo diskusija z referentom

Četrtek, 26. oktobra

RADIŠE

Pohod po Radišah
Srečamo se ob 10.30 uri pred Kulturnim domom
Prireditelj: SPD „Radiše“

Dober večer sosed – Guten Abend, Nachbar

dvojezična kulturna prireditve ob avstrijskem državnem prazniku

RADIŠE

Čas: sredi, 25. 10., ob 20. uri
Kraj: v Kulturnem domu na Radišah

Sodelujejo: Tamburaška skupina Čemba z Gradišćanskega, Vokalensemble Völkermarkt iz Velikovca, instrumentalisti, pevci in recitatorji SPD „Radiše“

Misli k prazniku: namestnik deželnega glavarja in kulturni referent dr. Michael Ausserwinkler

Prireditelj: SPD „Radiše“

ŽELEZNA KAPLA

Čas: sredi, 25. 10., ob 19.30
Kraj: farna dvorana v Železni Kapli

Sodelujejo: Singkreis Hörzendorf, Chor der Pensionisten – Ortsgruppe Eisenkappel/Železna Kapla, recitatorska skupina in Mešani pevski zbor SPD „Zarja“, ansambel „Drava“ (bo s povzetkom iz svojega najnovejšega programa „Vse je pesem“ oblikoval drugi del prireditve)

Govornik: univ. prof. dr. Andreas Moritsch, univerza Celovec
Prireditelj: SPD „Zarja“

RAZSTAVI

ROŽEK

Rastava: Gustav Januš – Nova dela
Kraj: galerija Šikoronja, Rožek
Odperta do 5. novembra 1995, od srede do nedelje od 15. do 18. ure
Predstavitev knjige Thomas Zauschirm in Gustav

Januš, Mohorjeva založba, Celovec – 4. nov. 1995, ob 18. uri
„Približevanja“ – 4. 11. 1995, ob 19. uri

BISTRICA NA ZILJI

Razstava: Hubert Warmuth
Kraj: Kulturstätte Druml/Uničeva hiša
Galerija je odperta do 28. 10.

RAZNO

VABILO NA REDNI OBČNI ZBOR

Posojilnice-Bank Podjuna

registrirane zadruga z omejenim jamstvom,

ki bo v **petek, dne 13. oktobra 1995, s pričetkom ob 18. uri** v Kulturnem domu v Dobrli vasi.

Dnevni red:

1. Otvoritev, pozdrav in ugotovitev sklepčnosti
2. Imenovanje zapisnikarja ter izvolitev dveh overovateljev
3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
4. Poročilo upravnega odbora
5. Poročilo nadzornega odbora
6. Čitanje revizijskega poročila in poročila o pregledu računskega zaključka za poslovno leto 1994
7. Pregled in potrditev računskega zaključka za leto 1994
8. Sklepanje o uprabi dobička
9. Sklepanje o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru
10. Poročilo o stanju in poslovno poročilo posloводства
11. Razno

Vsi člani vabljeni k številni udeležbi.

REDNI OBČNI ZBOR

Zadruga-Market Železna Kapla

Čas: torek, 17. oktobra 1995, ob 19. uri
v Zgornji sobi Zadruga

Igra – gibalno življenje

Izobraževalni tečaj za igro in animacijo
Mladinski center na Rebrci

20./21. 10. 1995 „Igra – gibalno življenje“

24./25. 11. 1995 „Pot k izviru“

28./29./30. 12. 1995 „Ustvarjam, torej sem“

26./27. 1. 1996 „Vrtljak“

Prireditelji: Katoliška prosveta, KKZ, KOM
Vodi: prof. Sten Vilar

**DOBER DAN,
KOROŠKA
ORF2**

**NEDELJA
15. oktober '95, 13.30**

PONEDELJEK, 16. oktober 1995

TV SLOVENIJA 1, ob 16.20

• Ich jaz bin hier sem tu: Dvojezični spomenik arhitekta Güntherja Domeniga – znamenja sožitja v koroški prestolnici

• Tudi v novem šolskem letu je zanimanje za dvojezične splošno- in poklicno izobraževalne srednje in višje šole veliko

• Tour-kviz '95: Naravne lepote doma in pri sosedih – zdravilišče Moravske Toplice na Prekmurskem

• Kašče: Gospodarska poslopja kot znamenja kmečke uspešnosti

• Slovensko pesem so poneli daleč preko meja: Smrtnikovi bratje iz Kort obhajajo 10-letnico skupnega petja.

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK – Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik Nanti Olip, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), Karl Sadjak (oglasni oddelek), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/III.

Tisk: Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi Dassler Gasse 4, telefon 0463/292664. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Straße 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. Telefaks: 0463 / 51 25 28 - 22.

Letna naročnina: Avstrija 420,-; Slovenija 2500,- SIT; ostalo inozemstvo 700,- šil.; zračna pošta letno 1000,- šil.; posamezna številka 10,- šil.; Slovenija: 60 SIT.

10 let
bratov Smrtnik

JUBILEJNI KONCERT

**PETEK, 13. OKT. 1995
OB 20.00 URI**
v farni dvorani v Železni Kapli

Nastopajo:
OKTET SUHA, DRUŽINA MIKLAU
KVARTET BRATOV SMRTNIK
Program bo vodil FRANC SADJAK

Ponovitev jubilejnega koncerta
Sobota, 14. okt. 1995, ob 20.00 uri
pri Cingelcu na Trati pri Borovljah

Prinestje SPD Borovlje in Posojilnica Borovlje
VSI PRISRČNO VABLJENI

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI
IN SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU

7 Primorski dnevi na Koroškem

od sobote, 14. do sobote, 21. 10. 1995

SOBOTA, 14. OKTOBER, OB 18.30 (PO MAŠI)
farna cerkev v Šmihelu
Koncert vokalne skupine Resonet iz Trsta
(vodi Aleksandra Pertot)
Prireditelji: MePZ Gorotan, KPD Šmihel in
farna skupnost

**NEDELJA, 15. OKTOBER, OB 10.00
(PO MAŠI)**
farna cerkev v Selah
Koncert vokalne skupine Resonet iz Trsta
(vodi Aleksandra Pertot)
Prireditelji: PD Sele, KPD Planina in farna
skupnost

NEDELJA, 15. OKTOBER, OB 15.00
farna dovorana v Št. Jakobu v R.
Veseloigra „Kandidiraj, le kandidiraj“
(Janez Povše), (prava politična komedija)
Gostuje: dramska skupina iz Štandreža
pri Gorici
Režija: Emil Aberšek
Prireditelji: SPD Rož, Regionalni center
Št. Jakob v R. in Društvo upokojencev
Št. Jakob v R.

PONEDELJEK, 16. IN TOREK, 17. OKTOBER
Ljudski šoli Mohorjeva in Sele, Modestov in
Mladinski dom ter kulturni dom na Radišah
Uterarno branje „Na Krasu je lepo“
iz svojih del bo bral pesnik Miroslav Košuta
iz Trsta

TOREK, 17. OKTOBER, OB 18.00
Mohorjeva knjigarna v Celovcu
Predstavitve knjige dr. Rafka Dolharja
„Od Trente do Zajzere“
Knjigo bo predstavila dr. Nada Pertot
Prireditelji: Slovensko planinsko društvo,
Mohorjeva založba in Slovensko kulturno
društvo

PETEK, 20. OKTOBER, OB 10.30
Višja šola za gospodarske poklice v Št. Petru
Srečanje s pisateljem Alojzjem Rebulom

PETEK, 20. OKTOBER, OB 19.00
Modestov dom v Celovcu
Koncert MePZ Gallus iz Trsta vodi
Janko Ban
Prireditelja: MePZ J. P. Gallus iz Celovca in
Slovensko kulturno društvo Celovec

SOBOTA, 21. OKTOBER, OB 18.00
Ljudska šola v Bilčovsu
Srečanje glasbenih šol
Nastopajo učenci Slovenskega centra za
glasbeno vzgojo „Emil Komel“ iz Gorice in
učenci Glasbene šole na Koroškem
Prireditelja: Glasbena šola na Koroškem in
SPD „Bilka“ v Bilčovsu

Prisrčno Vas vabimo, da se s
svojimi znanci in prijatelji udeleži-
te naše letošnje

OSREDNJE SPOMINSKE SVEČANOSTI,

ki bo v torek, 31. oktobra, ob 15.
uri v Št. Rupertu pri Velikovcu.
Skupno se hočemo pokloniti

vsem tistim, ki so padli za svobo-
do in boju proti fašizmu, da bi na
svetu zavladal mir in demokracija,
da bi ljudje in narodi živeli v
enakopravnem sožitju in medse-
bojnem spoštovanju.

Prireditelj: Zveza koroških par-
tizanov.

BEGEGNUNG IM OKTOBER SREČANJE V OKTOBRU 1995 Völkermarkt/Velikovec, 14.–18. 10.

sobota, 14. okt., 19.00. Stadtpfarr-
kirche St. Magdalena:

Mladinska maša
Mag. Herbert Kulnik, ansambel
Drava
Prireditelj: PD Lipa – univerza Ce-
lovec

poned. 16. okt., 20.30. Cafe Sa-
nuk:

Branje z jazzom
Jani Oswald, Tonč Fenig Jazz Trio
Prireditelj: PD Lipa – univerza Ce-
lovec

sreda, 25. okt., dopoldne.
Stadtturm Völkermarkt:

Dijaki srečajo dijake
HAK Velikovec in ZG za Slovence
v Celovcu

Krščanska kulturna zveza v Celovcu R A Z P I S za obisk štirih koncertov iz abonmaja Slovenske filharmonije:

petek, 20. oktober 1995: P. I. Čaj-
kovski, Koncert za klavir in orke-
ster št. 1

petek, 12. januar 1996: G. Verdi,
Rekviem

petek, 15. marec 1996: G. Mahler,
simfonija št. 6 v a-molu

petek, 7. junij 1996: W. A. Mozart,
simfonija št. 41 v C-duru

Cena za vse štiri koncerte, vključ-
no vožnja: šil. 1000,-
Prijave sprejema: Krščanska kul-
turna zveza, 10.-Oktober-Str.
25/III, 9020 Celovec, telefon: 0463
/ 51 62 43, faks: 0463 / 50 23 79
Ker je število vstopnic omejeno, vas
prosimo za čimprejšnje prijave!

v petek, 13. oktobra, ob 19. uri
Predavanje: **Vervati v lahkomi-
selnem svetu** (nem.)
Predava: prof. dr. Karl Essmann

v soboto, 14. oktobra, od 9.–17. ure
Tečaj: **Ikebana z jesenskimi rožami**
Tečaj vodi: Herta Deutsch

od sobote, 14. oktobra, od 15. ure
do nedelje, 15. oktobra, do 16. ure
**Človeško partnerstvo – biblična
pomoč**, I. del (nem.)

v ponedeljek, 16. oktobra, ob 19.30
**Indijanske Cerkev v Boliviji –
Martin Schmid SJ in kultura
„Chiquitanov“**

v torek, 17. oktobra, ob 19. uri
**Vpliv zemeljskih žarkov na
človeka**
Predavateljica: gospa Käthe
Bachler

v soboto, 21. oktobra, ob 19.30
**Zlom komunistične ideologije –
je krščanstvo koristilo te prelom-
ne čase?**
Predavateljica: Tatjana Goričeva

od četrta, 26. oktobra, od 18. ure
do nedelje, 29. oktobra, do 13. ure
Moliti z dušo in telesom
Voditeljja: Elisabeth Koder in Paul
Hinter

od četrta, 26. oktobra, od 18. ure
do nedelje, 29. oktobra, do 13. ure
Duhovne vaje za Marijino legijo,
nem.

Izobraževalna potovanja 1995:

od sobote, 17. februarja 1996
do sobote, 24. februarja 1996
**IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE
V JORDANIJO**
Voditelj: Jože Kopeinig, Tinje

Zanimiva ponudba ob osrednji jubilejni prireditvi „1100-letnice Djekš“

ki je bila 27. avgusta 1995 na
Djekšah, sta izšla videofilma
BARBARA, LUCIJA, POMOJ...
in BARBARA, LUZIA, HILF... v
slovenskem in nemškem nareč-
ju. Gre za produkciji celovške
univerze, ki sta jih pripravila
dialektologinja Herta Maurer-
Lausegger (Inštitut za slavisti-
ko) in producent Erwin Maters-
dorfer (Inštitut za medijsko ko-
munikacijo; o projektu smo že
poročali). V filmih so predstavl-
jene Djekše in stari Gutzmanov
mlin, ki še obratuje.

NAROČILNICA

Naročam videokaseto (VHS):

..... izvod/ov:
**Barbara, Lucija,
pomoj...**

Prispevek k 1100-letnici
sončnih Djekš (v sloven-
skem narečju)

cena: **ATS à 240,-**

IME:

NASLOV:

PODPIS

..... izvod/ov:
**Barbara, Luzia,
hilf...**

Ein Beitrag zur 1100-
Jahr-Feier Diex
(v nemškem narečju)

cena: **ATS à 240,-**

Naročilnico pošljite na naslov: Dr. Herta Maurer-Lausegger, Institut für Slawistik,
Universitätsstr. 65–67, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Kmečka
izobraževalna
skupnost

KIS

AKCIJA – SKUPNO NAROČILO SADNIH DREVES

Na raznih sadjarskih tečajih in v ok-
viru kartiranja KIS za podpore iz EU
(ÖPUL – Streuobstförderung) je na-
stala želja po skupnem naročanju
sadnih dreves. Zaželeno so razne
vrste jabolk in hrušk, iz katerih se
lahko pridelujejo naravni sokovi,
mošt, žganje in suho sadje. Sadje
mora biti tudi oporno proti škodljiv-
cem. Za kmete je važno, da sadje
ustreza predpisom ÖPUL-a. Pri
skupnem naročilu je cena vsekakor
znatno nižja, kot sicer na trgu.

Seveda drevesa lahko naročite pri
Zadruzi Št. Jakob v R., tel. 0 42 35
/ 22 11 (Jozi Schüttelkopf), pri **Za-
drugi v Skofičah**, tel. (0 42 74) 28
80 (Pitschek Jozi) in pri **KIS**, tel.
0463 54 8 64. Seznam sadnih vrst je
na voljo pri KIS in v Zadrugah v Št.
Jakobu in Skofičah.

PODLIGA VZHOD

Pokrče - Bilčovs 2:0 (0:0)

BILČOVŠ: Slapnig 3, Rajnovič 3, Schlemitz 4 (70. Durnig 0), Lipusch 4, Partl 3, Ogris 3, Schaunig 4 (60. Quantschnig 3), Andrejčič 3 (48. Grzic 2), Weichboth 2, Tributusch 2, Kuess 4;

Pokrče: 100 gled.; **sodnik:** Pleschounig (povprečen)

1. RAZRED D

Globasnica - St. Stefan 0:0

GLOBASNICA: Smrečnik 4, Tominc 3, G. Sadjak 3, P. Sadjak 3, Tratar 3, Fera 3, Hren 3, Hribar 3, Lipuš 2 (46. Szabo 2), Pasterk 2 (68. Zankl 0), Silan 3;

Globasnica: 100 gled.; **sodnik:** Glanz (slab);

Št. Pavel - Šmihel 1:1 (0:0)

ŠMIHEL: Suschnig 3, Janet 2, H. Motschilnik 2, A. Gros 3, B. Figo 3, Germađnik 2, Dobnik 3, Krewalder 2, Zoher 3 (60. Wicher 2), Ch. Gros 3, W. Motschilnik 3;

Št. Pavel: 150 gled.; **sodnik:** Schatz (slab); **strelac:** W. Motschilnik (70.)

Vovbre - Železna Kapla 1:1 (0:0)

ŽELEZNA KAPLA: Kohlweis 4, Baloh 4, E. Schorli 4, Köck 3, Schurtl 2, Traun 3 (30. Muharemovič 3), Sporn 3, Lipusch 3, O. Schorli 2, S. Schorli 2 (61. Grubelnig 0), Krzan 4;

Vovbre: 250 gled.; **sodnik:** Murko (slab); **strel.**: Krzan (65.)

Št. Andraž - Sele 2:1 (1:0)

SELE: Magič 4, S. Užnik 3, Božič 3, F. Oraže 4, Baydek 4, M. Dovjak 2 (80. F. Dovjak 0), M. Mak 3, M. Oraže 2, I. Keliš 2, Hribernik 3, Travnik 3;

Št. Andraž: 150 gled.; **sodnik:** Stark (slab); **strelac:** Travnik (70.);

2. RAZRED F

Dobrla vas - Tinje 3:3 (1:2)

DOBRLA VAS: Merlitsch 4, Herburger 4 (55. Kastrun 3), M. Lesjak 4 (50. Blajs 4), Jörg 3 (46. Math 4), Grubelnig 4, Rogar 4, Schippel 4, Knes 4, Ch. Lesjak 5, Hudl 5, Wriessnig 5;

Dobrla vas: 150 gled.; **sodnik:** Diöthe (dober); **strelac:** Ch. Lesjak (28., 75.), Wriessnig (68.)

Waisenberg - Žvabek 1:2 (1:0)

ŽVABEK: Haspitz 5, Djurovič 3, P. Trampus 5, Zlinder 4, Čebul 5 (46. Wrießnig 4), V. Berchtold 4, Grubelnig 4, Lutnik 3, Sumper 3, E. Berchtold 3 (40. Marko 3), A. Berchtold 4;

Waisenberg: 150 gled.; **strel.**: Djurovič (75.), Grobelnig (86.)

Št. Peter - Rikarja vas 0:0

RIKARJA VAS: Kaiser 5, Urch 4, Oraže 5, Gomerinik 3, R. Weitzer 5, J. Weitzer 4, Sielcnik 4, Truschner 5, Bratič 3, Basič 3, Starc 3 (46. Mochar 3);

Št. Peter: 150 gled.; **sodnik:** Kitz (dober);

PODLIGA VZHOD

1. Metlova	11	7	2	2	19:11	23
2. Blatograd	11	6	2	3	21:14	20
3. Velikovec	11	6	2	3	25:19	20
4. Podkarnos	11	5	4	2	31:15	19
5. Welzenegg	11	5	4	2	19:12	19
6. ASK	11	5	2	4	16:13	17
7. Mostič	11	4	4	3	14:11	16
8. Bilčovs	11	4	4	3	15:14	16
9. Vetrinj	11	3	5	3	17:15	14
10. Liebenfels	11	3	2	6	18:24	11
11. Pokrče	11	3	1	7	12:20	10
12. Ruda	11	2	4	5	8:16	10
13. Klopjnj	11	3	1	7	8:24	10
14. Št. Lenart	11	2	1	8	7:22	7

1. RAZRED D

1. Št. Andraž	11	8	1	2	23:10	25
2. Železna Kapla	11	5	5	1	16:7	20
3. Šmihel	11	6	2	3	17:13	20
4. Žitara vas	11	5	2	4	16:12	17
5. Šmarjeta	11	4	5	2	9:5	17
6. Frantschach	11	5	2	4	15:12	17
7. Št. Pavel	11	4	4	3	13:12	16
8. Sele	11	4	2	5	14:16	14
9. St. Stefan	11	3	4	4	13:12	13
10. Grebinj	11	3	3	5	13:18	12
11. Eitweg	11	3	3	5	11:17	12
12. Vovbre	11	2	4	5	13:15	10
13. Labot	11	2	4	5	12:26	10
14. Globasnica	11	1	3	7	4:14	6

2. RAZRED F

1. Maria Rojach	11	10	1	0	31:10	31
2. Rikarja vas	11	8	1	2	25:12	25
3. Galicija	11	8	1	2	29:17	25
4. Reichenfels	10	7	2	1	22:10	23
5. Tinje	11	5	2	4	26:18	17
6. Žvabek	11	5	2	4	22:19	17
7. St. Peter n. V.	11	4	4	3	16:12	16
8. Diekše	11	4	3	4	19:16	15
9. Sinča vas	11	4	2	5	13:15	14
10. Mauterndorf	11	3	3	5	20:23	12
11. Dobrla vas	11	1	4	6	12:23	7
12. Waisenberg	11	1	2	8	10:27	5
13. Grabštanj	11	0	3	8	5:28	3
14. Preitenegg	10	0	2	8	7:27	2

KOROŠKA LIGA/SVG PLIBERK:

Pliberčani doživeli v Celovcu dobeseden polom

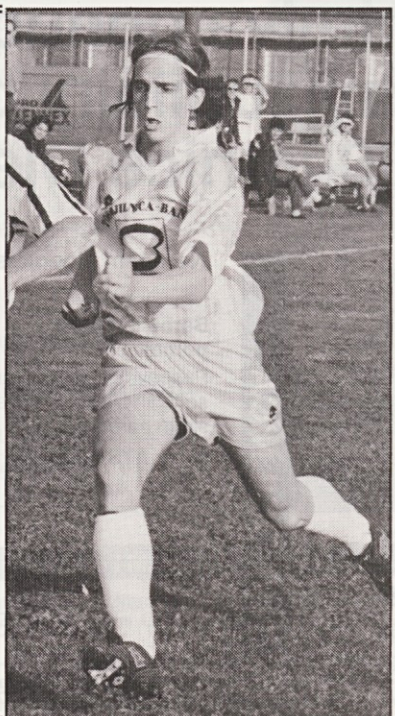
Štirje igralci so deloma težje poškodovani zapustili celovski stadion. Poleg tega so Pliberčani nesrečno podlegli z 1:0.

Erich Pleschgatternik – zanj je jesenski del sezone mimo. Na tekmi proti celovski Austriji si je zlomil nogo.

V Pliberku je nogomet zopet priljubljen, saj ekipa trenerja Pollanza preseneča v letošnji koroški ligi. Sicer zasedajo trenutno le 5. mesto, toda za ostanek za drugouvrščenim (Šmihel/L.) je le malenkosten. Da Pliberčani niso višje uvrščeni, je med drugim tudi krivda sodnikov, predvsem na zadnji tekmi proti celovski Austrii (Pliberk je podlegel 1:0). Pliberčani so se na tej tekmi predstavili z najboljši strani, saj so vodeno ekipo bolj ali manj „kontrolirali“. V obrambi je posojeni Simon Sadjak odlično vodil soigrance, v sredini (s strani) pa sta Skof in Urnik nemudno delala igro. Nudile so se tudi priložnosti, katerih pa niso izkoristili. Ko so Celovčani opazili, da je nasprotnik proti pričakovanju močan, so začeli s pretirano trdo in deloma nešportno igro uničevati ritem Pliberčanov. Množili so se težki prekrški, toda sodnik Krappinger ni ukrepal s kartoni. Rezultat tega so bili štirje poškodovani Pliberčani. Že v 1. polčasu je po namernem udarcu v gleženj poškodovan zapustil igrišče Urnik, po odmoru pa je moral celo rešilni avto na stadion. Kaj je bilo? Branilec Pleschgatternik je po prekršku nasprotnika – s stegneno nogo – obležal na igrišču (diagnoza, da je

noga zlomljena, se je v bolnišnici žal potrdila). Le nekaj minut navrh je po prekršku obležal še Wrießnig na igrišču. Tudi njega so odpeljali v bolnišnico, katero pa je kmalu lahko zapustil, saj zdravniki niso ugotovili hude poškodbe, pač pa udarec na mišico. Poleg teh se je poškodoval tudi Höller. Vsekakor so Pliberčani nadvse načeti zapustili Celovec, kajti poleg štirih poškodovanih igralcev so izgubili tudi tekmo z 1:0. Toda kdor jih pozna, ve, da se bodo v gredi, na povratni tekmi, z isto trdoto maščevali neshportnim Celovčanom. Urnik, Höller in Wrießnig bodo kmalu zopet zdravi, za Pleschgatterniga pa je jesenski del prvenstva mimo. Do 20. decembra mora nositi mavec, nato pa bo trajalo še nekaj mesecev, preden bo zopet lahko igral nogomet. E. Pleschgatternik: „Škoda, saj sem bil v izredni formi, toda stokati ne pomaga!“ V pogovoru z NAŠIM TEDNIKOM je Pleschgatternik zagotovil, da bo kljub hudi poškodbi nadaljeval z igranjem nogometu. Brž ko bo mavec odzvet, bo pričel s terapijo, nato pa z načrtnim treningom. Pleschgatternigu želimo hitro okrevanje!

KOLESARJENJE

Wrolich dosegel cilj – kvalifikacija za olimpijske igre

Peter „Paco“ Wrolich

Peter „Paco“ Wrolich iz Loč se je sicer utrujen, toda srečen vrnil iz Kolumbije. 177 km dolgo in izredno zahtevno kolesarsko progo je kar zadovoljivo izpeljal ter zasedel 99. mesto. Medtem ko je večina svojih kolegov predčasno odstopila, se je Peter boril do konca ter bil drugi najboljši Avstrijec. Tudi kvalifikacija za olimpijske igre je s reprezentanco dosegel. Sedaj bo Peter športno malo miroval ter se kratkoma posvetil študiju na Danuja.

Dobrla vas – Po neodločenem rezultatu proti Tinjam (3:3), pri čemer so prejeli tretji zadetek šele v 92. minuti, je v Dobrli vasi zopet vse v najboljšem redu. Na tabeli zasedajo 11. mesto, igralci pridno in redno trenirajo, trener Mirko Lesjak pa se veseli vedno boljših nastopov tako imenovanih „talentov“. Predvsem mladi Christian Lesjak je na tekmi proti Tinjam presenetil, kajti ni le odigral odlično tekmo, ampak zadel tudi dva lepa gola. Trener Mirko Lesjak: „Z njim bomo imeli še veliko veselja!“ V prihodnjem krogu tekmujejo Dobrolčani na tujem proti Grabštanju, ki zaseda le predzadnje mesto. M. Lesjak: „Tokrat je upoštevanja vredna le zmaga, kajti Grabštanj sodi med najslabše ekipe v tem razredu!“

Zadeva trenerja SAK: odbor še čaka tekmo proti Gerasdorfu

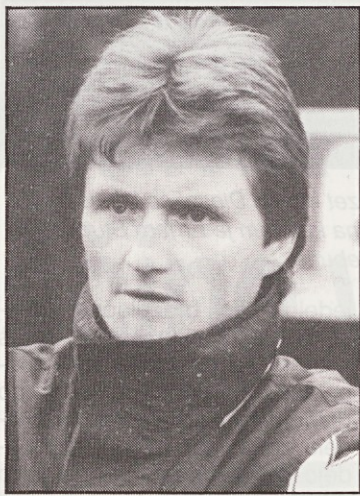
V nedeljo proti Gerasdorfu bo SAK predstavil novega legionarja Ljuba Susiča, ki je prej igral za Spittal. SAK ga je pridobil za celotni jesenski del prvenstva.

Med tednom so nekateri koroški dnevnikarji na široko pisali o morebitni izmenjavi trenerja SAK dr. Ramšaka. Njegov naslednik naj bi bil menda Alois Jagodič, nekdanji trener SAK. Pritisk na odbornike SAK in na trenerja Ramšaka je postajal vedno večji, prav tako so se širile številne govorice. Tako je bilo zanimanje za sejo SAK veliko (bila je v sredo zvečer v Grabštanju), prav tako živčnost. Kaj so se na seji dejansko dogovorili, pa „natančno ni za javnost,“ tako predsednik SAK dr. Roland Grilc, ki je v pogovoru z NAŠIM TEDNIKOM dejal te le: „Na seji je bilo mnogo pomembnih točk, med drugim o centrih naraščaja, o katerih se je dolgo in plodovito razpravljalo!“ In o menjavi trenerja? Grilc: „Ramšak ima slej ko prej zaupanje odbora!“

Iz drugih virov pa smo izvedeli, da je odbor soglasno sklenil naslednje: v primeru poraza proti Gerasdorfu se bo odbor v ponedeljek zvečer ponovno sestal in imenoval novega trenerja.

Kaj pravi trener dr. Ramšak o debati, ki se je med tednom potegovala kakor črna nit skozi koroške dnevniške? „Če bi imel občutek, da igralce ne morem zadovoljivo motivirati, potem bi šel sam. Ker pa tega občutka nimam, se zame to vprašanje ne postavlja. Moram pa reči, da je zame trenutni položaj največji izziv na moji trenerski poti!“

Trenutno se je položaj in pritisk

Trener dr. Ivan Ramšak

drugih časopisov pomiril. Toda kako dolgo? Vsekakor že, sedaj so na vrsti igralci SAK, ki naj z borbeno in uspešno igro na naslednji tekmi proti Gerasdorfu utrdijo trenerju Ramšaku hrbet.

Ljubo Susič nov legionar SAK.

Na prihodnji tekmi proti Gerasdorfu bo ekipo trenerja Ramšaka okrepil legionar iz Spittala – Ljubo Susič. SAK ga je pridobil za vse jesenske tekme, tako da ima sedaj na izbiro tri enakovredne legionarje. Ker režiser Martini še ni popolnoma zdrav, bo Susič igral v sredini. Njegova moč? Prav gotovo sigurnost na žogi, močni udarci in na-

tančne dolge podaje. Trener Ramšak: „Veliko nam bo tudi v pomoč pri standardnih streljih (na primer kot), katere zna izredno dobro izvajati!“

Zadnji čas, da je SAK pridobil novega igralca, kajti kar pet standardnih igralcev je poškodovanih (Blajs, Šmid, Wölbl, Martini, Lippusch), Pihorner pa ima vročino. Ramšak računa, da bodo saj Šmid, Lippusch in Pihorner v nedeljo lahko igrali. Ostali trije pa mu gotovo ne bodo na voljo.

Gerasdorf zaseda trenutno 6. mesto in sodi med tehnično boljše ekipe. Trener Ramšak je ekipo opazoval proti Flavii, dodatne informacije pa je dobil v četrtek od drugih trenerjev.

Ljubo Susič (29) bo v nedeljo proti Gerasdorfu vodil režijo.

SAK - Gerasdorf

v nedeljo, 15. 10. '95,
na celovškem
stadionu

ob 15.30

Odbojka: Dob se vrnil iz Innsbrucka brez težav – sedaj pride favorit Enns

3:1 (15:6, 15:7, 14:16, 15:9) je Dob premagal Innsbruck.

Kakor nogometaši SAK (so tekmovali v Wattensu) so tudi odbojkarji Doba preteklo soboto tekmovali na Tirolskem ter doživeli isto usodo – zaradi blokade avtoceste so se zamudili ter pripelji v Innsbruck šele uro pred pričetkom tekme. Toda nanj to ni vplivalo negativno, saj so prva dva niza proti novincu v zvezni avstrijski odbojkarški ligi prepričljivo jasno dobili. V tretjem nizu pa je (kakor po navadi) manjkala popolna zbranos, tako da so ga domačini po 50 minutah tesno dobili (16:14). Toda v četrtem nizu se je ekipa trenerja Ivartnika zopet zbrala ter pokazala, kdo je gospodar na igrišču – rezultat: zmaga niza s 15:9 ter slavje druge zmage zaporedoma.

V prihodnjem krogu (v soboto ob 19. uri v Št. Pavlu) tekmujejo Dobljani proti letošnjem favoritu za 1. mesto – Enns. Moštvo iz Nižje Avstrije se je precej okrepilo, v prvi vrsti zato, ker tekmuje v evropskem pokalu. Igralec Martin Micheu: „Na tej tekmi bomo spoznali našo dejansko moč. Naš cilj je zmaga niza in dobra tekma. Toda Enns se boji majhne dvorane v Št. Pavlu ter navijačev – mogoče je zato možno celo več...“

ZVEZNA LIGA

1. Transver	2	2	0	6	0	4
2. Dob	2	2	0	6	1	4
Enns	2	2	0	6	1	4
Hypo VBK	2	2	0	6	1	4
5. Steyr	2	0	2	2	6	0
6. Innsbruck	2	0	2	1	6	0
7. Gleisdorf	2	0	2	0	6	0
8. Kagran	2	0	2	0	6	0

NOGOMET V SLOVENIJI

Senzacija v Izoli

V povprečni nogometni predstavi so na tekmi med Izolo in Prevaljam bili srečnejši domačini, ki so zadeli odločilni gol iz 11-metrovke. Tudi Prevalčanom je sodnik prisodil prosti strel iz 11-metrovke, toda Dobreva je zadel le vratnico. Bila je prva zmaga ekipe, ki zaseda zadnje mesto.

SNL 1

1. HIT Gorica	11	6	2	3	17:9	20
2. Mura	11	5	5	1	16:8	20
3. Celje	11	5	4	2	20:14	19
4. Rudar	11	5	4	2	13:8	19
5. Olimpija	11	5	2	4	32:14	17
6. Primorje	11	4	3	4	17:15	15
7. Prevalje	11	4	3	4	11:11	15
8. Maribor	11	2	5	4	13:13	11
9. Beltinci	11	1	5	5	5:16	8
10. Izola	11	1	1	9	4:40	4

Rezultati 11. kroga: Rudar - Olimpija 2:1, Maribor - Celje 0:0, Gorica - Primorje 3:1, Beltinci - Mura 0:0, Izola - Prevalje 1:0.

Prihodnji krog: Olimpija - Gorica, Primorje - Beltinci, Mura - Maribor, Rudar - Izola, Celje - Prevalje.

SAK I

Globok padec – po visokem porazu že na zadnjem mestu

Dolga vožnja, pozna jed, pihanje juga, ... vse to je prav tako vplivalo na slab nastop SAK kakor dejstvo, da sodnik Almer tokrat ni bil najbolje razpoložen. Toda poraza sodnik ni bil kriv, to vedo tudi igralci. Nastop SAK je bil, predvsem v 1. polčasu, drugoligašu nevreden. V sredini so prepustili domačinom veliko preveč prostora, poleg tega so igralci SAK zanemarjali tesno pokrivanje nasprotnika. Rezultat tega: trije zadetki v času med 9. in 22. minuto. Tudi zadetek Kotrija (37.) ekipe ni zbudil, saj je še pred odmorom prejele dva gola. V 2. polčasu se je SAK sicer bistveno stopnjeval, toda tudi to ni zadoščalo za olepšavo rezultata.

Wattens - SAK 6:1 (5:1)

SAK: Preschern 2, Wuntschek 3, Zankl 3, A. Sadjak 4, Bosnar 2, Wölbl 2 (24. Šmid 3), Eberhard 2, M. Sadjak 2, Blajs 2 (46. Lippusch 2), Kotri 4, Petschenig 3;

Wattens: 400 gled.; sodnik: Almer (povprečen); strelci: Kotri (37.) oz. Valentin (9.), Stanger (17./11-m., 80.), Rainer (22., 45.), Klotz (41)

Ključ ocen: 0 brez ocene, ker prekratko na igrišču, 1 je popolnoma razočaral, 2 slab, 3 povprečen, 4 dober, 5 zelo dober, 6 izreden nastop ter zrel za višje naloge.

II. ZVEZNA LIGA

1. FC Linz	8	6	2	0	14:3	20
2. Lustenau	9	5	3	1	19:7	18
3. FavAC	9	5	2	2	18:10	17
4. Wattens	9	3	5	1	17:11	14
5. Mödling	9	4	2	3	10:8	14
6. Gerasdorf	9	2	7	0	13:8	13
7. Flavia Solva	9	3	4	2	6:7	13
8. Vienna	9	3	3	3	18:14	12
9. Spittal	9	3	2	4	14:15	11
10. Oberwart	9	3	2	4	12:17	11
11. Braunau	9	2	3	4	12:15	9
12. DSV Leoben	9	2	2	5	9:15	8
13. Klagenfurt	9	2	2	5	10:19	8
14. St. Pölten	8	0	7	1	10:13	7
15. Kufstein	9	2	1	6	8:18	7
16. SAK	9	1	3	5	9:19	6

NARAŠČAJ SAK

SAK II: po dolgem zopet točka

Ekipa trenerja Kreutzja je na tekmi proti VSV II pokazala, da gre navzgor. V nedeljo proti WAC II (ob 11. uri v Grabštanju) naj bi s pomočjo Kerta, ki je proti VSV II manjkal, slavila drugo zmago. Kreutz: „Potrebujemo le malo več sreče, potem bo!“

VSV II - SAK II 3:3 (2:1)

SAK II: M. Oražar 2, Marko Nachbar 0 (25. Eberhard 5), Tolmajer 3, M. Blajs 3, Mirko Nachbar 2, Mesner 3, Buchwald 3, Sienčnik 3, Razdevšek 3, Možina 2, A. Mandl 4;

Beljak: 50 gled.; sodnik: Radl (dober); strelca: A. Mandl (30., 71.), Eberhard (59.)

2. RAZRED A

1. Spittal II	9	8	1	0	31:10	25
2. WAC II	9	4	2	3	21:20	14
3. Trg/Feldk.	8	3	3	2	16:17	12
4. VSV II	9	2	1	6	14:25	7
5. SAK II	9	1	1	7	14:24	4

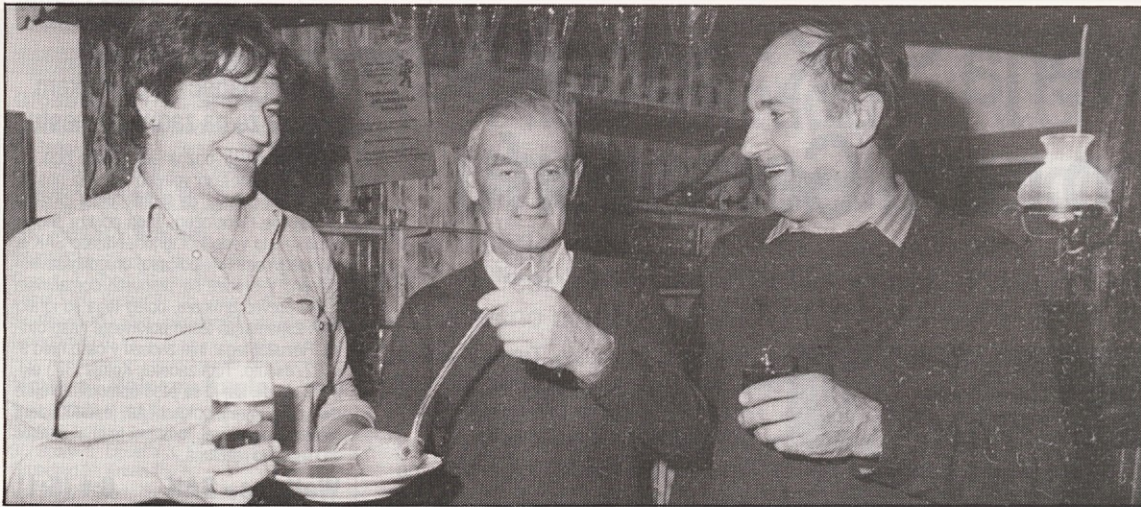
Center Mladi SAK Pilberk

U 16: SAK - Šmihel 2:7 (Jenschatz, Blažej); U 14 (jakostna skupina): SAK - ATSV Wolfsdorf 3:2 (Kramer, Kraiger, D. Tešević); U 12 (jakostna skupina): ASK - SAK 1:2 (Klade, Olij); U 10: Važenberg - SAK 2:1 (Aleksič); U 8: Turnir v Klopju: 1. SAK (12 točk), 2. Klopjiv 7, 3. Velikovec, 4. Grebinj 3, 5. Ruda 0;

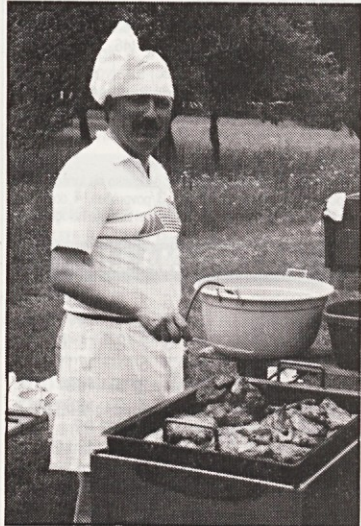
Center Št. Primož in Celovec

U 16 (jakostna skupina): Žrelec - SAK 1:2; U 14: SAK II - Ochsendorf 0:2; U 12: Ochsendorf - SAK II 6:5 (Verdel 5); U 10: Bistrica v. R. - SAK II 1:5 (Napetschnig 5); U 8: Turnir v Št. Primožu: SAK III zasedel 2. mesto; turnir v Celovcu: 3. mesto za SAK II.

Vaški praznik na Blatu

Fric Kumer, Janez Milač in njegov zet Marko Dlospt so bili dobrega razpoloženja na vaškem prazniku, na katerem je Erhard Stuck (slika levo) spet odlično skrbel za lačne trebuhe.

Na Blatu včasih tečejo ure čisto drugače kakor v drugih vaseh. Tako so letos šele oktobra praznovali pospravljanje mlaja, ki so ga prodali žagi v Nonči vasi. V klubu pri Črčeju na Blatu je „blaški župan“ Fric Kumer pripravil jedajo in pijačo in vaščani so prišli v velikem številu. Erhard Stuck je bil tudi tokrat pravi mojster za žarom, vaška Dora pa je pripravila srečolov, s katerim so pokrili prav vse stroške praznika. Tako se je vsak Blačan lahko na-

jedel in napil brezplačno, ženske pa so spekle še pecivo, s katerim so posladile vaški popoldan, na katerem se je po dolgem spet zbrala vsa vas. Videlo se je, da vaščani radi pridejo na taka srečanja, saj je to danes za marsikaterega edina možnost, da se sreča s tem ali drugim vaščanom. Na prazniku so sklenili, da bodo letos spet skupno praznovali pust v klubu, saj se je v preteklem letu menda mnogo zanimivega zgodilo na vasi.

Vaščani pa imajo tudi nekaj skrbi in pričakujejo, da jim bo pri tem pomagala občina Pliberk. Tako Blačani že nekaj let zelo trpijo pod vedno močnejšim prometom avtomobilov, ki drvijo na mejo na na Holmec v duty-free shop. Zadnji čas je, da vas dobi pešpot, ki jo je občina že obljubila. Toda na uresničitev tega pomembnega projekta blaški vaščani še vedno čakajo.

S.K.

Kakšnih vprašanj ti ne smem postaviti?

Sploh mi ne ugaja, da mi postavljaš vprašanja v zadnjem trenutku, preden gre NT v tisk.

... in če ti jih kljub temu postavim?

Iz usmiljenja te bom (zadnjič) rešila.

Kako bi se opisala v kontaktnem oglasu?

Raje iščem osebno kontakte, kakor po oglasu. Vsak kratek opis me le zreduceira na majhen aspekt celotne osebnosti.

Si tajnica Politično upravne akademije (PUAK). Kaj meniš, koliko odstotkov koroških Slovencev ve, kaj se skriva za pojmom PUAK?

Število raste iz dneva v dan. Zadnje empirično povpraševanje je pokazalo, da smo pri 33,3 %.

In kako bi se dal od-

stotek in s tem zanimanje za Politično upravno akademijo povišati?

Morda s srečolovom – kdor ugame kaj je PUAK, zmaga sezonsko karto za tekme SAK.

Rada bereš. Katera je tvoja najljubša knjiga?

Tista, ki jo ravno berem, mi je v trenutku tudi najljubša. V Mohorjevi knjigarni si lep del zanimivega čtiva lahko financiram že s procenti, ki mi jih dajejo.

... in tvoja najljubša televizijska oddaja ali film?

Televizije le malo gledam. Če plačam svojo pristojbino za ORF, imam prav karitativne občutke. V kino pa rada zahajam, kajti vsako leto producirajo nekaj izvrstnih filmov.

Koga najbolj občuduješ?

NENAVADNI

POGOVOR

Ime: Milka Hudobnik
Starost: 36
Doma: Nonča vas/
Celovec
Poklic: tajnica PUAK

Tistega šoferja, ki vsako jutro tako spretno parkira svoj strašansko dolgi tovornjak pred Hoferjevo trgovino. To je res milimetrsko delo.

Kje spoznaš najzanimivejše ljudi?

Po naključju prečkajo moja pota. Naključkov pa menda ni, temveč vse je tako namenjeno, kakor je.

Nekateri, ki te poznajo, pravijo, da imaš tako imenovani „stil“. Kaj misliš, da s tem menijo reči?

Tega še nisem slišala. Upam, da je to mišljeno kot kompliment.

Zakaj, misliš, se ljudje poročijo?

Ker nočejo živeti sami, ker želijo imeti otroke, ker se vsi drugi tudi poročijo in seveda, ker se imajo radi.

Ljubiš presenečenja?

Vsak dan radovedno

čakam, kaj se bo zgodilo in koga bom srečala.

Kaj bi storila z dobičkom 10 milijonov šilingov v lotu?

V svojem življenju se počutim tako obdarovano, da bi me tudi tak zadetec ne mogel napraviti srečnejšo.

Kaj je bilo bistveno spoznanje v tvojem življenju?

Da nas Božja sila, ki nas je ustvarila, ni zapustila, temveč nas vsak dan spremlja in vodi.

Kaj je bila doslej tvoja največja napaka?

Delam veliko napak, toda iz vsake sem se tudi mnogo naučila.

Katero osebno željo bi si hotela izpolniti?

Rada bi živela na podeželju, sredi naravnih lepot, v stari, lepo obnovljeni kmečki hiši.

Hvala za pogovor!